

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

**КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА
СТРАХУВАННЯ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

з навчальної дисципліни

«ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

для здобувачів

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної

програми 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва програми)

факультету

Фінансово-економічного
(назва факультету)

**Київ
2023 рік**

Момотюк Л. Є., Богріновцева Л. М. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Податкова система» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»: методичні рекомендації. Київ: НАСОА, 2023. 77 с.

Рецензенти:

Бондарук Т. Г., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національної академії статистики, обліку та аудиту;

Онишко С. В., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від «12» січня 2023 року №10

Схвалено Вченою радою фінансово-економічного факультету НАСОА
Протокол від «16» січня 2023 року №7

Викладено методичні рекомендації з підготовки, структури, оформлення та порядку виконання самостійної роботи з дисципліни «Податкова система» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Методичні рекомендації призначені для використання при проведенні самостійної підготовки здобувачів. Містять теоретичний коментар до вивчення тем навчальної дисципліни, питання для самоконтролю знань, питання, що виносяться на самостійне вивчення за кожною темою навчальної дисципліни, тестові завдання, критерії оцінки самостійної роботи здобувачами, рекомендовану літературу.

©Момотюк Л.Є.,
Богріновцева Л. М.
Київ: НАСОА, 2023

ЗМІСТ

Передмова	4
Теоретичний коментар до вивчення тем навчальної дисципліни, питання для самоконтролю знань	5
Перелік питань, що виносяться на самостійне вивчення за кожною темою дисципліни	50
Тестові завдання за питаннями навчальної дисципліни	54
Критерії оцінки стану виконання самостійної роботи здобувача з навчальної дисципліни	74
Рекомендована література	76

ПЕРЕДМОВА

Самостійна робота здобувачів вищої освіти займає досить важливе і значне місце у навчанні здобувачів і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом поза навчальними заняттями. Самостійне вивчення предмету не тільки поглиблює знання здобувача, воно формує у нього уміння працювати з літературою, творчо мислити, користуватися надбаними знаннями.

Самостійна робота здобувача вищої освіти в процесі вивчення кожної теми курсу сприяє формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості молодій людині, суть якої полягає в уміннях систематизувати, планувати, контролювати й регулювати свою діяльність без допомоги й контролю викладача.

Основними видами самостійної роботи здобувача є:

- опрацювання змісту підручників, посібників;
- опрацювання тексту (конспекту) лекцій;
- опрацювання питань, передбачених програмою та винесених на самостійне вивчення;
- підготовка до семінару, практичного заняття;
- підготовка до різних видів поточних і підсумкових контрольних заходів (до тестового контролю, контрольної роботи, модульного контролю, семестрового контролю);
- підготовка рефератів, повідомлень, презентацій, тез, статей тощо;
- виконання практичних завдань, розв'язання задач, виконання тренінгових вправ тощо;
- проведення досліджень із заданої проблематики.

Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Податкова система» для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» розроблені на основі робочої програми з метою практичної допомоги здобувачам вищої освіти при виконанні самостійної роботи.

**ТЕОРЕТИЧНИЙ КОМЕНТАР
ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ,
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАТЬ**

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ
ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ**

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ ТА ВИДИ ПОДАТКІВ

Ключові слова: податок, збір, податкова система, елементи податку, Податковий кодекс України, загальнодержавні податки, місцеві податки та збори, права платника податків, обов'язки платника податків, об'єкт оподаткування, база оподаткування, одиниця виміру бази оподаткування, ставка податку, базова (основна) ставка, гранична ставка податку, абсолютна (специфічна) ставка податку, відносна (адвалорна) ставка податку, обчислення суми податку, податковий період, базовий податковий (звітний) період, види податкового періоду.

Короткий опис теми:

Податки - це встановлені вищим органом законодавчої влади обов'язкові платежі, які сплачують фізичні та юридичні особи до бюджету у розмірах і термінах, передбачених законодавством. Це власність держави у грошовій формі, право на яку реалізує фіска і перетворює у джерело суспільного багатства. На відміну від фінансів, податкові взаємовідносини мають односторонній характер - від платників до держави.

В сучасних умовах податки виконують дві функції: **фіскальну та розподільчо-регулюючу (економічну)**.

Фіскальна функція – основна та характерна для всіх держав. Суть її полягає в тому, що за допомогою податків формуються державні грошові фонди та створюються матеріальні умови для функціонування держави.

Регулююча функція полягає в тому, що за допомогою податків відбувається перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту між державою та її суб'єктами.

Під час встановлення податку обов'язково визначаються такі елементи: платники податку; об'єкт оподаткування; база оподаткування; ставка податку; порядок обчислення податку; податковий період; строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку. Під час встановлення податку можуть передбачатися податкові пільги та порядок їх застосування.

Платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом

оподаткування згідно з податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів.

Податковим агентом визнається особа, на яку податковим законодавством покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються (виплачуються, надаються) платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків.

Носій податку – особа, яка формально не несе юридичної відповідальності за сплату податку, але є фактичним платником через встановлену законом систему перекладення податку.

Об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

База оподаткування – це фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання.

Одиницею виміру бази оподаткування визнається конкретна вартісна, фізична або інша характеристика бази оподаткування або її частини, щодо якої застосовується ставка податку.

Ставкою податку визнається розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування.

Ставки податку бувають:

- абсолютна (специфічна) – розмір податкових нарахувань встановлюється як фіксована величина щодо кожної одиниці виміру бази оподаткування;

- відносна (адвалорна) – встановлюється у відсотковому або кратному відношенні до одиниці вартісного виміру бази оподаткування.

- змішана ставка (одночасно адвалерна та специфічна) – встановлюються одночасно за ставками у відсотках до вартості товару та у твердих сумах з одиниці реалізованого товару (продукції). Застосовуються в митному та акцизному оподаткуванні (до тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну).

В залежності від обсягу оподатковуваних операцій ставки можуть бути універсальні (єдині) або диференційовані.

Існує три методи встановлення ставок:

1. Інтуїтивний – ставки встановлюються на основі бажання та волі законотворців.

2. Емпіричний – ставки встановлюються на основі аналізу за попередній період і у відповідності з потребами.

3. Метод математичного моделювання. Обчислення суми податку здійснюється шляхом множення бази оподаткування на ставку податку із/без застосуванням відповідних коефіцієнтів.

Податкова пільга – передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі.

Податковий період – термін, протягом якого завершується процес формування бази оподаткування та визначається розмір податкового зобов'язання (місяць, квартал, рік). Податковим періодом може бути: календарний рік; календарне півріччя; календарні три квартали; календарний квартал; календарний місяць; календарний день.

Строком сплати податку та збору визнається період, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинен бути сплачений у порядку, визначеному податковим законодавством. Податок чи збір, що не був сплачений у визначений строк, вважається не сплаченим своєчасно.

Найчастіше в сучасній теорії і практиці оподаткування податки класифікуються за наступними ознаками:

1) *за економічним змістом об'єкта оподаткування:*

– податки на доходи – обов'язкові платежі, які стягуються з чистого доходу з фізичних і юридичних осіб в момент його отримання. Безпосередніми об'єктами оподаткування є заробітна плата та інші доходи громадян, прибуток чи валовий дохід підприємства (податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток);

– податки на споживання – обов'язкові збори, які стягуються в процесі споживання товарів, робіт та послуг, причому їх плата не залежить від результатів фінансово-господарської діяльності, а від розміру споживання. Вони справляються у вигляді непрямих податків (податок на додану вартість, акцизний податок, мито);

– податки на майно – обов'язкові збори, які стягуються внаслідок наявності конкретного виду майна, що перебуває в приватній, колективній та державних формах власності (плата за землю, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки).

2) *за формою оподаткування:*

– прямі податки – обов'язкові платежі, які сплачуються платником до бюджету держави залежно від розміру об'єкта оподаткування. Передбачають наявність об'єкта оподаткування у вигляді доходу, прибутку, майна, ресурсів (податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, плата за землю, збір за спеціальне використання лісових ресурсів, плата за користування надрами);

– непрямі – встановлюються як надбавка до ціни товарів і послуг, їх розмір для окремого платника визначається величиною споживання і прямо не залежить від його доходів чи майна (податок на додану вартість, акцизний податок, мито).

Найпершим серед критеріїв поділу податків на прямі і непрямі слід відзначити критерій перекладності, згідно з яким непрямими вважаються ті податки, що падають на осіб, які перекладають їх на інших.

3) за рівнем встановлення:

– загальнодержавні податки – обов’язкові платежі, які встановлюються найвищими органами влади в державі і є обов’язковими до сплати за єдиними ставками по всій території України. Формують дохідну частину як державного, так і місцевих бюджетів;

— місцеві податки та збори – обов’язкові платежі, які встановлюються місцевими органами влади і є обов’язковими до сплати за встановленими ставками тільки на певній території. Надходять виключно до місцевих бюджетів.

Прямі податки – це податки, що стягуються державою безпосередньо з доходів або майна платника податків. Історично є найбільш ранньою формою оподаткування.

Вони поділяються на дві підгрупи:

1. Особисті;
2. Реальні.

Особисті податки встановлюються персонально для конкретного платника. Видами є прибутковий, майновий, на спадщину і дарування.

Реальні передбачають оподаткування майна за зовнішніми ознаками – земельний, промисловий, та грошовий капітал.

Непрямі податки – це податки на товари і послуги, що встановлюються у вигляді надбавки до ціни або тарифу, оплачуються покупцями при купівлі товарів та отриманні послуг. Отже, податковий тягар щодо них несуть ті споживачі, які характеризуються більш високим рівнем споживання.

Непрямі податки поділяються на:

1. Акцизи;
2. Мито.

1) Акцизи - це непрямі податки, що включаються до ринкової ціни товарів. Вони характерні для системи ринкового ціноутворення, при якому держава прямо не втручається в процес. Вона встановлює лише надбавку до ціни, що характеризує її доход. В залежності від методу встановлення надбавки розрізняють фіксовані й пропорційні акцизи.

Фіксовані встановлюються у грошовому вираженні на одиницю товарів, н-д, фіксований акциз на пачку цигарок.

Пропорційні встановлюються в відсотках до обсягу реалізації. Залежно від охоплення товарів оподаткуванням пропорційні акцизи поділяються на специфічні та універсальні.

Специфічні акцизи встановлюються на окремі види товарів переважно високорентабельні; (лікеро-горілчані вироби, вироби з дорогих металів та ін. – акцизний податок).

Універсальні акцизи встановлюються до всього обсягу реалізації (ПДВ).

2) Мито - встановлюється при ввезенні або вивезенні товарів через кордон або за транспортування товарів транзитом по території даної країни. Мито, найчастіше використовується як інструмент фінансової політики, а не виконують фіскальну функцію. Існують різні форми мита: статистичне, фіскальне, протекціоністське, преференційне, компенсаційне (зрівнювальне).

За рівнем встановлення податки та збори поділяються на загальнодержавні та місцеві.

Загальнодержавні податки – обов’язкові платежі, які встановлюються найвищими органами влади в державі і є обов’язковими до сплати за єдиними ставками по всій території України. Формують дохідну частину як державного, так і місцевих бюджетів.

Місцеві податки та збори – обов’язкові платежі, які встановлюються місцевими органами влади і є обов’язковими до сплати за встановленими ставками тільки на певній території. Надходять виключно до місцевих бюджетів.

Питання для самоконтролю знань:

1. Які ознаки притаманні податку?
2. Що відрізняє податок від податкових платежів та відрахувань?
3. У чому полягає сутність фіскальної функції податку?
4. У чому полягає сутність регулюючої функції податку?
5. Що таке «елемент податку»?
6. Назвіть елементи податку та дайте їх визначення.
7. Чим відрізняється платник податку та його носій?
8. Які види податкових ставок Ви знаєте? 8. Які форми податкових пільг існують?
9. Які форми сплати податку існують?
10. Яким чином здійснюється вплив податків на показники соціально економічного розвитку, ціни, доходи населення?
11. Назвіть ознаки класифікації податків.
12. Як класифікують податки за формою оподаткування?
13. Що відрізняє прямі податки від непрямих?
14. Наведіть приклади податків за кожною ознакою класифікації.
15. В чому сутність загальнодержавних та місцевих податків і зборів?
16. Дайте визначення особистим та реальним податкам.
17. Які переваги та недоліки властиві прямим та непрямим податкам?
18. Які системи податкової класифікації міжнародних організацій Вам відомі?

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [1, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 15, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ТЕМА 2. ПОДАТКОВА СИСТЕМА І ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

Ключові слова: податкова система, методи побудови податкової системи, критерії ефективної системи оподаткування, правила побудови податкової системи, податкова політика, форми податкової політики, цілі податкової політики, типи бюджетно-податкової політики, подвійне оподаткування, податковий кредит, податкова знижка.

Короткий опис теми:

Податкова система - це сукупність податків, зборів та інших платежів до бюджету і державних цільових фондів; принципів, форм і методів їх установлення, зміни чи відміни; дій, які забезпечують їх сплату, контроль і відповідальність за порушення податкового законодавства.

Податковим кодексом визначено такі принципи оподаткування:

1. Загальність оподаткування – кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені Податковим кодексом, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є.

2. Невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства.

3. Презумпція правомірності рішень платника податку в разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу.

4. Нейтральність оподаткування – установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків.

5. Рівномірність та зручність сплати – установлення строків сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати.

6. Рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації – забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу.

7. Фіскальна достатність – встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями.

8. Соціальна справедливість – установлення податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків.

9. Економічність оподаткування – установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування.

10. Стабільність – зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року.

11. Єдиний підхід до встановлення податків та зборів – визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку.

Податкова політика – це діяльність держави у сферах запровадження, правового регламентування та організації справляння податків та податкових платежів, які виступають знаряддям розподілу та перерозподілу частини валового внутрішнього продукту та формування централізованих фондів грошових ресурсів держави.

Принципи податкової політики:

Принцип наукової обґрунтованості. Податкова політика повинна виходити з достовірних, підтверджених логічно і емпірично відомостей, що дозволяють адекватно описувати суспільні процеси і прогнозувати їх розвиток. Невід'ємним елементом наукової обґрунтованості має бути її ретельна наукова експертиза.

Принцип визначеності. Податкова політика в силу своєї значимості не може бути простою сукупністю програмних установок керівників країни. Вона повинна бути визначена програмним документом стратегічного (концептуального) характеру та регулярними змістовними документами тактичного характеру, що мають нормативноправовий характер та обов'язкову силу для органів виконавчої влади.

Принцип врахування та узгодження різних інтересів. Податкова політика повинна враховувати інтереси бюджетів всіх рівнів і різних категорій платників податків.

Принцип єдності стратегії і тактики. Формування податкової політики має передбачати вироблення концепції і розробку стратегії її реалізації. В свою чергу реалізація податкової політики має передбачати розробку тактики. Причому тактика не повинна суперечити стратегії, а разом вони не повинні суперечити концепції податкової політики. У цьому реалізується їх єдність і ієрархічність.

Принцип гнучкості. Податкова політика повинна оперативно реагувати на зміну соціально-економічної ситуації не тільки в регіоні та країні, а й в світі.

Принцип гласності (прозорості). Податкова політика повинна бути відкритою для широкого використання та обговорення. Держава зобов'язана інформувати платників податків про зміни, що готуються, щоб останні могли адаптувати свою діяльність до нових податкових умов.

Принцип політичної відповідальності. Держава повинна постійно звертатися до громадян за принциповою оцінкою того, чи в тому напрямку

реалізується податкова політика. Податкова політика повинна адекватно реагувати на переваги суспільного вибору, не дозволяючи використовувати інструменти оподаткування для перекрученої реалізації групових інтересів.

Цілі податкової політики:

1. Фінансова ціль. Передбачає забезпечення потреб державного апарату управління у фінансових ресурсах для виконання покладених на нього функцій. Дана мета є практичною реалізацією фіскальної функції податків, оскільки передбачає визначення таких питань, як частка податків у загальній сумі доходів бюджету, заходи податкового контролю, відповідальність за податкові правопорушення.

2. Економічна ціль. Передбачає досягнення економічного розвитку країни, регіонів, податкоплатників завдяки використанню певних податкових режимів, встановленню співвідношення прямих та непрямих податків, визначенню максимальних меж оподаткування для окремих галузей.

3. Соціальна ціль. Передбачає зменшення нерівності в рівнях доходів населення, що виникає в процесі ринкових відносин.

Підкреслимо, що зазначені цілі податкової політики мають динамічний характер. Вони формуються під дією цілого ряду чинників, головними з яких є економічна і соціальна ситуація в країні і регіонах. Цілі податкової політики конкретні в певний період часу і формуються з урахуванням досягнутого рівня економічних відносин і соціально-економічної політики.

Подвійне оподаткування - оподаткування об'єкта оподаткування тим самим (чи аналогічними) податком за один податковий період більше одного разу

Види подвійного оподаткування:

- **внутрішнє** – подвійне оподаткування в країнах, де один податок стягується на різних рівнях адміністративно-територіальних одиниць;

- **зовнішнє** – оподаткування, при якому стикаються національні законодавства у визначені об'єкта оподаткування або платника, розглядаючи його як зобов'язану особу по аналогії із законодавством іншої країни. Як правило, кожна держава намагається максимально всіма можливими засобами збільшити власні податкові надходження, і, як наслідок, виникають випадки багатократного міжнародного оподаткування. Це явище негативно відображається на розвитку зовнішньоторговельних зв'язків, перешкоджає розвитку інтеграційних економічних процесів та сприяє ускладненню переміщення капіталів.

Форми подвійного оподаткування:

1) оподаткування одного й того ж самого об'єкта різними податками – повторне оподаткування;

2) оподаткування одного і того ж об'єкта на різних рівнях однієї держави;

3) одночасне обкладання в різних країнах ідентичними податками або такими, що мають однакову природу – міжнародне подвійне оподаткування.

Основні способи усунення подвійного оподаткування:

• *односторонні заходи*, передбачені національним податковим законодавством, які застосовуються владою даної країни без узгодження з іншими державами;

• *багатосторонні заходи*, які реалізуються за допомогою міжнародних угод та конвенцій про уникнення подвійного оподаткування.

В податковому законодавстві України передбачено такі інструменти вирішення проблеми подвійного оподаткування, як *податковий кредит і податкова знижка*.

Податковий кредит – зарахування податків, сплачених за кордоном, у рахунок внутрішніх зобов'язань. Застосування податкового кредиту зумовлює ситуацію, за якої податки, сплачені іноземними державами, прирівнюються до податків своєї держави. Метою податкового кредиту є забезпечення рівних умов господарювання суб'єктам незалежно від місця здійснення підприємницької діяльності. Завдяки податковому кредиту вирівнюються шанси інвесторів у державі резиденства та закордоном.

Податкова знижка передбачає зменшення на суму податків, що сплачені в одній країні, оподатковуваного доходу в іншій.

Питання для самоконтролю знань:

1. Дайте визначення податкової системи.
2. Які методи побудови податкової системи існують?
3. Назвіть принципи побудови ефективної податкової системи, визначені А. Смітом. Які з них викладені у Податковому кодексі України?
4. За якими критеріями оцінюється якість податкової системи? Охарактеризуйте їх сутність.
5. В чому сутність податкової політики держави?
6. Які типи податкової політики Вам відомі? Яким чином держава, використовуючи їх, може впливати на економічний розвиток країни?
7. Яке основне завдання реалізації ефективної податкової політики
8. В чому полягає суперечність інтересів суб'єктів господарювання та держави в процесі оподаткування?
9. Що таке подвійне оподаткування та які існують його види і форми?
10. Які інструменти використовуються урядами країн для усунення подвійного оподаткування?

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [1, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ТЕМА 3. ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

Ключові слова: організаційно-функціональна структура податкової служби, внутрішня організаційна структура податкової служби, Державна податкова служба (ДПС) України, місія ДПС України, завдання ДПС України, функції органів ДПС України.

Короткий опис теми:

В історії становлення податкової служби України умовно можна виділити п'ять етапів.

Перший етап (1990 – 1996 рр.) – створення Державної податкової інспекції України у складі Міністерства фінансів.

Другий етап (1996 – 2000 рр.) – утворення Державної податкової адміністрації як самостійного органа виконавчої влади, зміна рівня підпорядкування податкової служби.

Третій етап (2000 – 2011 рр.) – модернізація та реорганізація податкової служби в рамках євро інтеграції України.

Четвертий етап (з кінця 2012 року - 2014 р.) – створення Міністерства доходів та зборів, шляхом об'єднання Податкової та Митної служб.

П'ятий етап (2014 р.) – створення Державної фіскальної служби України.

Шостий етап (2018р.) - утворення Державної податкової служби (ДПС) та Державної митної служб (ДМС) шляхом поділу Державної фіскальної служби.

Державна податкова служба (ДПС) України визначена центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, і який реалізує:

1. Державну податкову політику;
2. Державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
3. Державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску.

ДПС у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства.

ДПС є юридичною особою публічного права, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки, рахунки в органах Казначейства і банках.

Місія ДПС: «Ми є повністю транспарентною, сучасною та технологічною податковою службою, яка надає якісні та зручні послуги платникам, ефективно адмініструє податки, збори та платежі і виявляє нетерпимість до корупції».

ДПС в межах повноважень, передбачених законом, на основі і на виконання Конституції та законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України, наказів Мінфіну видає накази організаційно-розпорядчого характеру, організовує та контролює їх виконання.

Накази ДПС можуть бути скасовані Кабінетом Міністрів України повністю чи в окремій частині.

ДПС очолює Голова, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за пропозицією Комісії з питань вищого корпусу державної служби.

Комісія з питань вищого корпусу державної служби вносить на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо кандидатури для призначення на посаду Голови ДПС за результатами конкурсу відповідно до законодавства про державну службу.

У складі органів податкової служби можуть бути наступні структурні підрозділи:

- департамент - структурний підрозділ, що утворюється для виконання основних завдань високого ступеня складності, координації роботи, пов'язаної з виконанням цих завдань, за умови, що у його складі буде не менш як чотири відділи;

- самостійне управління (самостійний відділ) - структурний підрозділ одно галузевого або одно функціонального спрямування. До складу управління входять не менш як два відділи. Самостійний відділ утворюється з чисельністю не менш як 6 працівників;

- самостійний сектор - структурний підрозділ, що утворюється для виконання завдань за окремим напрямом діяльності органу виконавчої влади, функції якого неможливо поєднати з функціями інших структурних підрозділів, з чисельністю не менш як два працівники;

- відділ у складі департаменту (самостійного управління) - структурний підрозділ, що утворюється для виконання завдань за одним напрямом (функцією) діяльності органу виконавчої влади, з чисельністю не менш як п'ять працівників.

Стратегічні цілі діяльності Державної податкової служби України на 2022 – 2024 роки:

- ❖ Ефективне управління діяльністю;
- ❖ Ефективне адміністрування податків, зборів, платежів;
- ❖ Формування іміджу ДПС як сервісної служби європейського зразка з високим рівнем довіри у суспільстві;

- ❖ Протидія ухиленню від оподаткування шляхом запровадження міжнародних стандартів та вдосконалення аналітичних інструментів;

- ❖ Формування кваліфікованої, ефективної та мотивованої команди.

Структуру апарату ДПС затверджує її Голова за погодженням з Міністром фінансів.

Штатний розпис, кошторис апарату ДПС затверджує Голова ДПС за погодженням з Мінфіном.

Основні завдання ДПС України:

1) реалізація державної податкової політики, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового законодавства, здійснення в межах повноважень, передбачених законом, контролю за надходженням до бюджетів та державних цільових фондів податків і зборів та інших платежів, державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, державної політики з адміністрування єдиного внеску, а також боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань сплати єдиного внеску, державної політики у сфері контролю за своєчасністю здійснення розрахунків в іноземній валюті в установленій законом строк, дотриманням порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), а також за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, торгових патентів;

2) внесення на розгляд Міністра фінансів пропозицій щодо забезпечення формування:

- державної податкової політики;
- державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, здійснення контролю за надходженням до бюджетів та державних цільових фондів податків і зборів, інших платежів;
- державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів;
- державної політики з адміністрування єдиного внеску, а також боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань сплати єдиного внеску;
- державної політики у сфері контролю за своєчасністю здійснення розрахунків в іноземній валюті в установленій законом строк, дотриманням порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), а також за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, торгових патентів.

Питання для самоконтролю знань:

1. Керівництво ДПСУ.
2. Законодавство про діяльність ДПСУ.
3. Взаємодія з громадськістю та звернення громадян до ДПСУ.
4. Показники роботи та результати діяльності ДПСУ.
5. Міжнародне співробітництво ДПСУ.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 15, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ТЕМА 4. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ І ПЛАТЕЖІВ

Ключові слова: адміністрування податків, податкові адміністратори, підконтрольний суб'єкт, об'єкт адміністрування, предмет адміністрування, облік платників податків, податковий контроль, платники податків, податковий агент, контрольно-перевірочна робота, камеральна перевірка, документальна перевірка, документальна виїзна перевірка, невиїзна документальна перевірка, документальна планова перевірка, документальна позапланова перевірка, фактична перевірка, масово-роз'яснювальна робота органів ДПС.

Короткий опис теми:

Адміністрування податків – це сукупність взаємопов'язаних управлінських процедур, операцій та функцій прикладного характеру, які здійснюються органами виконавчої влади в безперервному циклічному процесі реалізації податкової політики держави з метою забезпечення мобілізації податків і податкових платежів до централізованих фондів грошових коштів держави та органів місцевого самоврядування.

В широкому розумінні адміністрування податків – це управлінська діяльність в організації відносин органів виконавчої влади і суб'єктів господарювання в процесі справляння обов'язкових платежів.

Основною метою адміністрування податків є забезпечення своєчасного і повного надходження податків і податкових платежів до бюджетів всіх рівнів.

Досягнення зазначеної мети передбачає цілий комплекс взаємопов'язаних, взаємообумовлених складових процесів, які виступають функціональними елементами адміністрування податків:

1. Облік у податкових органах, що включає:
 - реєстрацію та облік платників податків – юридичних та фізичних осіб;
 - облік обов'язкових платежів;
2. Нарахування податкових зобов'язань податковим органом;
3. Аналіз стану надходження податків і податкових платежів до бюджетів та державних цільових фондів;
4. Виконання планових завдань із мобілізації податків і податкових платежів;
5. Податковий контроль;
6. Стягнення податкового боргу.

Суб'єктами податкових відносин є, з одного боку, держава в особі уповноважених податкових органів або їх посадових осіб, а з іншого боку – платники податків, податкові агенти.

Державна податкова служба (ДПС) України визначена центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, ДПС здійснює повноваження безпосередньо та через утворені в установленому порядку територіальні органи.

Платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з Податковим кодексом або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з Податковим кодексом. Кожний з платників податків може бути платником податку за одним або кількома податками та зборами.

Податковим агентом визнається особа, на яку Податковим кодексом покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються (виплачуються, надаються) платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків.

Етапи контрольно-перевірочного процесу:

- підготовка контрольно-перевірочного процесу;
- виконання контрольно-перевірочних дій;
- узагальнення та реалізація результатів перевірки.

Контролюючі органи мають право проводити такі види податкових перевірок:

- камеральні;
- документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні);
- фактичні перевірки.

Масово-роз'яснювальна робота контролюючих органів серед населення і платників податків охоплює наступні основні напрями:

- навчання населення;
- навчання платників податків;
- робота з друкованими й електронними засобами масової інформації;
- видавнича справа й соціальна реклама на податкову тематику.

В межах здійснення масово-роз'яснювальної роботи контролюючими органами передбачається надання певного переліку послуг платникам податків, зокрема:

- надання податкових консультацій за зверненням платників податків;
- надання відповідей на письмові запити;
- надання інформації щодо виконання планів основних питань економічної та контрольної роботи фіскальних органів (в т. ч. в мережі Internet);
- проведення семінарів, практикумів (тренінгів) для платників податків з питань застосування норм податкового законодавства; - організація зв'язку з платниками податків.

Питання для самоконтролю знань:

1. Які елементи адміністрування податків Ви знаєте?
2. Охарактеризуйте систему обліку платників податків.
3. Які складові є в автоматизованому банку даних ДПС України?
4. Що таке оперативний облік податків, зборів?

5. Охарактеризуйте значення податкового контролю в адмініструванні податків.

6. Якими основними інструментами володіють податкові органи щодо зменшення податкового боргу?

7. Якими повноваженнями володіють податкові органи в процесі адміністрування податків?

8. Назвіть права та обов'язки платників податків у процесі податкових відносин з державою.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [6, 7, 10, 11, 12, 14, 15, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 НЕПРЯМІ ТА ПРЯМІ ПОДАТКИ

ТЕМА 5. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Ключові слова: податок на додану вартість, податкове зобов'язання, податковий кредит, бюджетне відшкодування, електронне адміністрування податку на додану вартість, податкова накладна.

Короткий опис теми:

Податок на додану вартість, що включається в ціну, розраховується виходячи з відсоткової ставки податку до ціни виробника і суми акцизного збору, включеного у відпускну ціну.

Об'єктом оподаткування є операції платників податку з:

а) постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України;

б) постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території;

в) ввезення товарів (супутніх послуг) на митну територію України в митному режимі імпорту або реімпорту;

г) вивезення товарів (супутніх послуг) у митному режимі експорту або реекспорту;

з метою оподаткування цим податком до експорту також прирівнюється постачання товарів (супутніх послуг), які перебувають у вільному обігу на території України, до митного режиму магазину безмитної торгівлі, митного складу або спеціальної митної зони.

Суб'єкт, або платник податку — це та фізична чи юридична особа, яка безпосередньо його сплачує.

Платником ПДВ є будь-яка особа, яка:

1) підлягає обов'язковій реєстрації як платник цього податку у разі коли загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню ПДВ, у тому числі з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх дванадцяти календарних місяців, сукупно перевищує 1 000 000 гривень (без урахування податку на додану вартість);

2) особа, що ввозить товари на митну територію України в обсягах, які підлягають оподаткуванню, та на яку покладається відповідальність за сплату податків у разі переміщення товарів через митний кордон України відповідно до Митного кодексу України, а також:

- особа, на яку покладається дотримання вимог митних режимів, які передбачають повне або часткове умовне звільнення від оподаткування, у разі порушення таких митних режимів, встановлених митним законодавством.

- особа, яка використовує, у тому числі при ввезенні товарів на митну територію України, податкову пільгу не за цільовим призначенням та/або всупереч умовам чи цілям її надання, а також будь-які інші особи, що використовують податкову пільгу, яку для них не призначено.

3) особа, що веде облік результатів діяльності за договором про спільну діяльність без утворення юридичної особи;

4) особа-управитель майна, яка веде окремий податковий облік з податку на додану вартість відносно господарських операцій, пов'язаних з використанням майна, що отримане в управління за договорами управління майном;

5) особа, що проводить операції з постачання конфіскованого майна, знахідок, скарбів, майна, визнаного безхазяйним, майна, за яким не звернувся власник до кінця строку зберігання, та майна, що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходить у власність держави, незалежно від того, чи досягає вона загальної суми операцій із постачання товарів/послуг протягом останніх дванадцяти календарних місяців у сумі 1 000 000 грн., а також незалежно від того, який режим оподаткування використовує така особа згідно із законодавством (загальну чи спрощену систему оподаткування);

6) особа, що уповноважена вносити податок з об'єктів оподаткування, що виникають внаслідок постачання послуг підприємствами залізничного транспорту з їх основної діяльності, що перебувають у підпорядкуванні платника податку;

7) особа, що провадить господарську діяльність і реєструється за своїм добровільним рішенням як платник податку.

База оподаткування операцій з постачання товарів/послуг визначається виходячи з їх договірної (контрактної) вартості, але не нижче звичайних цін, з урахуванням загальнодержавних податків та зборів (крім податку на додану вартість та акцизного податку на спирт етиловий).

Податкова ставка — це законодавче встановлений розмір податку на одиницю оподаткування.

Ставки ПДВ встановлюються від бази оподаткування в таких розмірах:

а) 20 відсотків;

б) 0 відсотків;

в) 7 відсотків по операціях з:

- постачання на митній території України та ввезення на митну територію України лікарських засобів, дозволених для виробництва і застосування в Україні та внесених до Державного реєстру лікарських засобів, а також медичних виробів за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;

- постачання на митній території України та ввезення на митну територію України лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання, дозволених для застосування у межах клінічних випробувань.

г) 14 відсотків по операціях з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України сільськогосподарської продукції, що класифікується за такими кодами згідно з УКТ ЗЕД: 1001 (пшениця тверда), 1003 (ячмінь), 1005 (кукурудза), 1201 (соєві боби), 1205 (насіння свірюпи або ріпаку), 1206 00 (насіння соняшнику).

Податкове зобов'язання - загальна сума податку, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді.

Дата виникнення податкових зобов'язань:

1. Датою виникнення податкових зобов'язань з постачання товарів/послуг вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

а) дата зарахування коштів від покупця/замовника на банківський рахунок платника податку як оплата товарів/послуг, що підлягають постачанню, а у разі постачання товарів/послуг за готівку - дата оприбуткування коштів у касі платника податку, а в разі відсутності такої - дата інкасації готівки у банківській установі, що обслуговує платника податку;

б) дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів - дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, оформлена відповідно до вимог митного законодавства, а для послуг - дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку.

2. У разі постачання товарів або послуг з використанням торговельних автоматів або іншого подібного устаткування, що не передбачає наявності касового апарата, контрольованого уповноваженою на це фізичною особою, датою виникнення податкових зобов'язань вважається дата виймання з таких торговельних апаратів або подібного устаткування грошової виручки.

3. У разі постачання товарів за договорами товарного кредиту (товарної позики, розстрочки), умови яких передбачають сплату (нарахування) відсотків, датою збільшення податкових зобов'язань в частині таких відсотків вважається дата їх нарахування, згідно з умовами відповідного договору.

4. У разі коли постачання товарів/послуг через торговельні автомати здійснюється з використанням жетонів, карток або інших замінників національної валюти, датою збільшення податкових зобов'язань вважається дата постачання таких жетонів, карток або інших замінників національної валюти.

5. У разі коли постачання товарів/послуг здійснюється з використанням кредитних або дебетових карток, дорожніх, комерційних, іменних або інших чеків, датою збільшення податкових зобов'язань вважається дата, що засвідчує факт постачання платником податку товарів/послуг покупцю, оформлена податковою накладною, або дата виписування відповідного рахунка (товарного чека), залежно від того, яка подія відбулася раніше

Податковий кредит - сума, на яку платник податку має право зменшити податкове зобов'язання звітного періоду.

Право на віднесення сум податку до **податкового кредиту виникає** у разі здійснення операцій з:

а) придбання або виготовлення товарів (у тому числі в разі їх ввезення на митну територію України) та послуг;

б) придбання (будівництво, спорудження, створення) необоротних активів, у тому числі при їх ввезенні на митну територію України;

в) отримання послуг, наданих нерезидентом на митній території України, та в разі отримання послуг, місцем постачання яких є митна територія України;

г) ввезення необоротних активів на митну територію України за договорами оперативного або фінансового лізингу.

Датою виникнення права платника податку на віднесення сум податку до податкового кредиту вважається:

- дата тієї події, що відбулася раніше:

- дата списання коштів з банківського рахунка платника податку на оплату товарів/послуг;

- дата отримання платником податку товарів/послуг, що підтверджено податковою накладною.

Податкова декларація подається за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює:

- календарному місяцю – протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця;

- календарному кварталу – протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу.

Сума податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або бюджетному відшкодуванню, визначається як різниця між сумою податкового зобов'язання звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту такого звітного (податкового) періоду:

$$\text{ПДВ}_6 = \text{ПЗ} - \text{ПК}.$$

Питання для самоконтролю знань:

1. Які категорії суб'єктів господарювання підлягають обов'язковій реєстрації як платник ПДВ?
2. За яких умов суб'єкт господарювання може добровільно зареєструватися як платник ПДВ?
3. Що є об'єктом оподаткування податком на додану вартість?
4. Що є базою оподаткування ПДВ? Назвіть особливості її визначення по окремих операціях?
5. Назвіть ставки податку на додану вартість.
6. Які групи пільг існують при справлянні ПДВ? Назвіть випадки їх застосування.
7. Яка різниця щодо відображення у податковому обліку по ПДВ операцій, що оподатковуються за ставкою 0% та операцій, що не є об'єктом оподаткування чи звільнені від оподаткування?
8. Як визначається сума ПДВ, що підлягає сплаті в бюджет або відшкодуванню із бюджету?
9. Дайте визначення податкового зобов'язання та податкового кредиту.
10. Яким чином визначається дата виникнення податкового зобов'язання та податкового кредиту?

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [6, 7, 10, 11, 12, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ТЕМА 6. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

Ключові слова: специфічні акцизи, акцизний податок, підакцизні товари (продукція), алкогольна напої, тютюнові вироби, виноробна продукція, спирт етиловий, давальницька сировина, акцизний склад, розпорядник акцизного складу, максимальні роздрібні ціни, марка акцизного податку, маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів, мінімальне акцизне податкове зобов'язання.

Короткий опис теми:

Акцизний податок – непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених Податковим кодексом як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції).

Платниками податку є:

- особа, яка виробляє підакцизні товари (продукцію) на митній території України, у тому числі з давальницької сировини (**Давальницька сировина** - сировина, яка є власністю одного суб'єкта підприємницької діяльності (замовника) і передається іншому суб'єкту підприємницької

діяльності (виробнику) для виготовлення підакцизних товарів (продукції) без переходу права власності на таку сировину);

- особа – суб'єкт господарювання, яка ввозить підакцизні товари (продукцію) на митну територію України;

- фізична особа – резидент або нерезидент, яка ввозить підакцизні товари (продукцію) на митну територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню, відповідно до митного законодавства;

- особа, яка реалізує конфісковані підакцизні товари (продукцію), підакцизні товари (продукцію), визнані безхазяйними, підакцизні товари (продукцію), за якими не звернувся власник до кінця строку зберігання, та підакцизні товари (продукцію), що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходять у власність держави, якщо ці товари (продукція) підлягають реалізації (продажу) в установленому законодавством порядку;

- особа, яка реалізує або передає у володіння, користування чи розпорядження підакцизні товари (продукцію), що були ввезені на митну територію України із звільненням від оподаткування;

- особа, на яку покладається дотримання вимог митних режимів, що передбачають звільнення від оподаткування, у разі порушення таких вимог.

- особа, на яку покладається виконання умов щодо цільового використання підакцизних товарів (продукції), на які встановлено ставку податку 0 гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту, 0 євро за 1000 кг нафтопродуктів у разі порушення таких умов;

- особа, на яку при здійсненні операцій з підакцизними товарами (продукцією), які не підлягають оподаткуванню або звільнюються від оподаткування, покладається виконання умов щодо цільового використання підакцизних товарів (продукції) в разі порушення таких умов;

- особа – власник ввезених на митну територію України транспортних засобів, що переобладнуються у легкові автомобілі, з яких справляється акцизний податок;

- постачальник електричної енергії;

- особа – суб'єкт господарювання роздрібною торгівлю, яка здійснює реалізацію підакцизних товарів, а саме алкогольних напоїв, пива, тютюнових виробів, нафтопродуктів.

Об'єктами оподаткування є операції з:

1. реалізації вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції);

2. реалізації (передачі) підакцизних товарів (продукції) з метою власного споживання, промислової переробки, здійснення внесків до статутного капіталу, а також своїм працівникам;

3. ввезення підакцизних товарів (продукції) на митну територію України;

4. реалізації конфіскованих підакцизних товарів (продукції), підакцизних товарів (продукції), визнаних безхазяйними, підакцизних товарів (продукції), за якими не звернувся власник до кінця строку

зберігання, та підакцизних товарів (продукції), що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходять у власність держави;

5. реалізації або передачі у володіння, користування чи розпорядження підакцизних товарів (продукції), що були ввезені на митну територію України із звільненням від оподаткування;

6. переобладнання ввезеного на митну територію України транспортного засобу у підакцизний легковий автомобіль;

7. реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів, а саме алкогольних напоїв, пива, тютюнових виробів, нафтопродуктів.

8. постачання електричної енергії.

Пільги в оподаткуванні акцизним податком поділяються на дві групи:

- операції з підакцизними товарами, які не підлягають оподаткуванню;
- операції з підакцизними товарами, які звільнюються від оподаткування.

території України.

До підакцизних товарів належать:

- спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво;
- тютюнові вироби, тютюн та промислові замітники тютюну;
- нафтопродукти, скраплений газ, речовини, що використовуються як компоненти моторних палив, паливо моторне альтернативне;
- автомобілі легкові, кузови до них, причепи та напівпричепи, мотоцикли, транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, транспортні засоби для перевезення вантажів;
- електрична енергія.

Ставки податку встановлюються:

- адвалорні – визнається ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється у відсотковому або кратному відношенні до одиниці вартісного виміру бази оподаткування

- специфічні - є ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється як фіксована величина стосовно кожної одиниці виміру бази оподаткування;

- адвалорні та специфічні одночасно

Ставки податку та перелік товарів, з яких справляється податок встановлені Податковим Кодексом у ст.215, розділу VI. Та є єдиними на всій

Базовий податковий період для сплати акцизного податку відповідає календарному місяцю.

Платник податку з підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, та імпортер алкогольних напоїв та тютюнових виробів подає щомісяця не пізніше 20 числа наступного місяця декларацію акцизного податку.

Марка акцизного податку – спеціальний знак для маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів, віднесений до документів

суворого обліку, який підтверджує сплату акцизного податку, легальність ввезення та реалізації на території України цих виробів.

Питання для самоконтролю знань:

1. Назвіть види підакцизної продукції.
2. Які суб'єкти господарювання є платниками акцизного податку?
3. Що є об'єктом оподаткування акцизним податком?
4. Які види пільг в акцизному оподаткуванні Вам відомі?
5. Що є базою оподаткування акцизним податком?
6. Які види ставок застосовуються в акцизному оподаткуванні?
7. Який період є звітним (податковим) по акцизному податку? Назвіть граничні терміни подання податкової декларації до податкового органу та терміни сплати податку.
8. Охарактеризуйте електронне адміністрування акцизного податку.
9. Що таке акцизна накладна? Які правила її формування та реєстрації?
10. Охарактеризуйте механізм маркування підакцизних товарів.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [6, 7, 10, 11, 12, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ТЕМА 7. МИТО

Ключові слова: мито, митні платежі, митна вартість, види мита, ставки мита, митна справа, митна політика.

Короткий опис теми:

Мито - непрямий податок, різновид митних платежів, який накладається на товари, що переміщуються через митний кордон, тобто ввіз/вивіз чи транзит.

При формуванні Державного бюджету миту відводиться виконання ряду функцій:

- фіскальної, яка полягає в утворенні грошових фондів;
- регулюючої, яка відображає здатність держави через митнотарифне регулювання та податкові механізми впливати на активізацію міжнародної торгівлі, залучення інвестиційних ресурсів;
- протекціоністської – захист національного ринку, конкурентоздатність вітчизняного виробництва;
- політичної – як відповідь на дії іноземних держав (партнерська підтримка або ж навпаки – опозиційна).

Законодавство України передбачає застосування Україною таких видів мита:

- *адвалерне* – мито що нараховується у відсотках до митної вартості товарів та інших предметів, які обкладаються митом;
- *специфічне* – це мито, яке нараховується у встановленому грошовому розмірі на одиницю товарів та інших предметів, які обкладаються митом;
- *комбіноване* – поєднує обидва ці види митного обкладення;
- *ввізне мито* – нараховується на товари та інші предмети при їх ввезенні на митну територію України;
- *вивізне мито* – нараховується на товари та інші предмети при їх вивезенні за межі митної території України;
- *фіскальне мито* вводитьься урядом з метою збільшення надходжень до державного бюджету;
- *протекціоністське мито* встановлюються для захисту національної промисловості від більш конкурентоспроможної іноземної продукції. Вони звичайно застосовуються на етапі індустріалізації або розвитку окремих галузей;
- *сезонне мито* – може встановлюватися на окремі товари та інші предмети на строк не менше 60 та не більше 120 послідовних календарних днів з дня встановлення сезонного мита;
- *повне* – ввізне мито, що застосовується до всіх інших товарів;
- *преференційне мито* – ввізне мито, що застосовується до товарів, які походять з держав, що входять разом з Україною до митних союзів або утворюють з нею спеціальні митні зони, й у разі встановлення будьякого спеціального преференційного митного режиму згідно з міжнародними договорами за участю України;
- *пільгове* – ввізне мито, що застосовується до товарів, що походять із країн або економічних союзів, які користуються в Україні режимом найбільшого сприяння, котрий означає, що іноземні суб'єкти господарської діяльності цих країн або союзів мають пільги щодо мит, за винятком випадків, коли зазначені мита та пільги щодо них устанавлюються в рамках спеціального преференційного митного режиму;
- *особливі види мита*: спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне.

Особливі види мита

З метою захисту економічних інтересів України, українських виробників та у випадках, передбачених законами України, у разі ввезення на митну територію України і вивезення за межі цієї території товарів незалежно від інших видів мита можуть застосовуватися особливі види мита:

1. *спеціальне мито* встановлюється: як засіб захисту українських виробників; як засіб захисту національного товаровиробника у разі, коли товари ввозяться на митну територію України у обсягах та (або) за таких умов, що заподіюють значну шкоду;

2. *антидемпінгове мито* - відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» у разі ввезення на

митну територію України товарів, які є об'єктом демпінгу, яке заподіює шкоду національному товаровиробнику;

3. **компенсаційне мито** – Відповідно до Закону України “Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту” у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом субсидованого імпорту, яке заподіює шкоду національному товаровиробнику.

Об'єктами оподаткування митом є:

1) товари, митна вартість яких перевищує еквівалент 150 євро, що ввозяться на митну територію України або вивозяться за межі митної території України підприємствами;

2) товари, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України в обсягах, які підлягають оподаткуванню митними платежами відповідно до Податкового кодексу України;

3) товари, транспортні засоби, що реалізуються.

Платниками мита є:

1) особа, яка ввозить товари на митну територію України чи вивозить товари з митної території України у порядку та на умовах до Податкового кодексу України;

2) особа, на адресу якої надходять товари, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових або експрес-відправленнях, несупроводжуваному багажі, вантажних відправленнях;

3) особа, на яку покладається обов'язок дотримання вимог митних режимів, які передбачають звільнення від оподаткування митом, у разі порушення таких вимог;

4) особа, яка використовує товари, митне оформлення яких було здійснено з умовним звільненням від оподаткування, не за цільовим призначенням, які безпідставно використовують звільнення від оподаткування митом (податкову пільгу);

5) особа, яка реалізує або передає у володіння, користування чи розпорядження товари, що були випущені у вільний обіг на митній території України із звільненням від оподаткування митними платежами, до закінчення строку, визначеного законом;

6) особа, яка реалізує товари, транспортні засоби відповідно до Податкового кодексу України.

Ввізне мито нараховується на товари та інші предмети при їх ввезенні на митну територію України.

Ввізне мито є диференційованим:

– до товарів та інших предметів, що походять з держав, які входять разом з Україною до митних союзів або утворюють з нею спеціальні митні зони, і в разі встановлення будь-якого спеціального преференційного митного режиму згідно з міжнародними договорами за участю України, застосовуються преференційні ставки ввізного мита, передбачені Єдиним митним тарифом України;

– до товарів та інших предметів, що походять з країн або економічних союзів, які користуються в Україні режимом найбільшого

спіяння, котрий означає, що іноземні суб'єкти господарської діяльності цих країн або союзів мають пільги щодо мита, за винятком випадків, коли зазначені мита та пільги щодо них встановлюються в рамках спеціального преференційного митного режиму, застосовуються пільгові ставки ввізного мита, передбачені Єдиним митним тарифом України;

– до решти товарів та інших предметів застосовуються повні (загальні) ставки ввізного мита, передбачені Єдиним митним тарифом України.

Вивізне мито нараховується на товари та інші предмети при їх вивезенні за межі митної території України.

Вивізне мито нараховується за ставками, передбаченими Законом України «Про митний тариф України» та додатками до нього

В Україні застосовуються такі види ставок мита:

- 1) *адвалорна* – у відсотках до встановленої бази оподаткування;
- 2) *специфічна* – у грошовому розмірі на одиницю бази оподаткування;
- 3) *комбінована*, що складається з адвалорної та специфічної ставок мита.

Датою виникнення податкових зобов'язань із сплати мита у разі ввезення товарів на митну територію України чи вивезення товарів з митної території України є дата подання митної декларації для митного оформлення або дата нарахування такого податкового зобов'язання.

Базою оподаткування митом товарів, що переміщуються через митний кордон України, є:

- 1) для товарів, на які законом встановлено адвалорні ставки мита, – митна вартість товарів;
- 2) для товарів, на які законом встановлено специфічні ставки мита, – кількість таких товарів у встановлених законом одиницях виміру.

Обов'язок із сплати митних платежів виникає:

- 1) у разі ввезення товарів на митну територію України – з моменту фактичного ввезення цих товарів на митну територію України;
- 2) при незаконному переміщенні товарів, що перебувають на території вільної митної зони або на митному складі, – з моменту такого переміщення товарів;
- 3) у разі вивезення товарів з митної території України:
 - при оформленні товарів відповідно до митного режиму експорту – з моменту прийняття митної декларації;
 - при вивезенні товарів за межі митної території України без оформлення митної декларації та при незаконному вивезенні товарів за межі митної території України – з моменту фактичного вивезення товарів за межі митної території України;
 - при невиконанні умов, установлених щодо товарів, які вивозилися за межі митної території України із звільненням від оподаткування вивізним митом, – з моменту, коли ці товари прибули до іншого місця призначення, ніж те, у зв'язку з яким надавалося таке звільнення;

4) після завершення митного оформлення товарів та їх випуску, якщо внаслідок перевірки митної декларації чи за результатами документальної перевірки орган доходів і зборів самостійно визначає платнику податків додаткові податкові зобов'язання;

5) в інших випадках.

Митні пільги – переваги, які надаються фізичним або юридичним особам при ввезенні, вивезенні або транзиті товарів і предметів у вигляді звільнення від сплати мита та інших платежів або спрощеної системи

Зокрема *до пільг з метою звільнення від оподаткування окремих видів переміщення товарів у некомерційних цілях* відносяться звільнення щодо:

– товарів, що ввозяться в Україну або вивозяться з України для офіційного і особистого користування особами, які відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і законів України користуються правом ввезення в Україну та вивезення з України таких товарів зі звільненням від сплати мита;

– документів та видань, які надсилаються в рамках міжнародного обміну до освітніх, наукових або культурних закладів;

– архівних документів, придбаних з метою внесення їх до Національного архівного фонду;

– особистих речей громадян.

До групи *пільг з метою уникнення подвійного оподаткування* належать митні пільги щодо:

– товарів українського чи іноземного походження, що ввозяться без обробки чи переробки; – товарів, що повторно ввозяться на митну територію України;

– товарів, що повторно вивозяться з митної території України;

– товарів, що тимчасово ввозяться на митну територію України;

– товарів, що тимчасово вивозяться з митної території України;

– товарів, пошкоджені під час пропуску через митний кордон.

Щодо *пільг з метою надання державної підтримки окремим галузям економіки*, то вони представлені такими позиціями, як:

– фармацевтична продукція, що не виробляється в Україні, та окремі лікарські засоби, медичні вироби та медичне обладнання, спрямовані на боротьбу з COVID-19;

– майно для суден морського промислу та продукція їх промислу;

– товари, що використовуються для виробництва:

✓ устаткування, яке працює на відновлюваних джерелах енергії;

✓ матеріалів, сировини, устаткування та комплектуючих, які будуть використовуватися у виробництві альтернативних видів палива або виробництві енергії з відновлюваних джерел енергії;

✓ енергозберігаючого обладнання і матеріалів, виробів, експлуатація яких забезпечує економію та раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів;

- ✓ матеріалів, сировини та устаткування, які будуть використовуватися у нанотехнологічних виробництвах;
- устаткування, яке працює на відновлюваних джерелах енергії, енергозберігаюче обладнання і матеріали, засоби вимірювання, контролю та управління витратами паливно-енергетичних ресурсів, обладнання та матеріали для виробництва альтернативних видів палива або для виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії;
- матеріальні цінності, призначені для виконання угоди про розподіл продукції;
- товари оборонного призначення за відповідним переліком;
- технічні та транспортні засоби, у тому числі самохідні сільськогосподарські машини, що працюють на біопаливі.

Питання для самоконтролю знань:

1. 1. Визначте економічну категорію «мито».
2. Які функції виконує мито?
3. Які види мита Вам відомі? Охарактеризуйте їх.
4. Хто є платником мита?
5. Що є об'єктом та базою оподаткування митом?
6. Які ставки мита застосовуються в Україні?
7. Які групи пільг в митному оподаткуванні можна виділити?
Перелічіть окремі види таких пільг.
8. Охарактеризуйте механізм обчислення мита.
9. Які заходи застосовуються митними органами у разі незаконного ввезення товарів на митну територію України?
10. Що являє собою митне регулювання?

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [6, 7, 9, 10, 11, 12, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ТЕМА 8. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Ключові слова: прибуткове оподаткування, податок на прибуток підприємств, прибуток, збиток, фінансовий результат до оподаткування, фінансовий результат від операційної діяльності, доходи, витрати, валовий прибуток (збиток), дохід (виручка) від реалізації продукції, амортизація, адміністративні витрати.

Короткий опис теми:

Податок на прибуток підприємств є невід'ємною складовою сучасних податкових систем як важливий інструмент регулювання соціально-економічних процесів країни.

Платниками податку - резидентами є:

- суб'єкти господарювання - юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами;

Платниками податку - нерезидентами є:

- юридичні особи, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичні привілеї або імунітет згідно з міжнародними договорами України;

- постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи із джерелом походження з України;

Не є платниками податку суб'єкти господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності; неприбуткові підприємства, установи та організації.

До неприбуткових організацій, що не є платниками податку, можуть бути віднесені: бюджетні установи, громадські об'єднання, політичні партії, творчі спілки, релігійні організації, благодійні організації, пенсійні фонди, професійні спілки,

Об'єктом оподаткування є: прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, на різниці, які виникають відповідно до положень Податкового кодексу.

Якщо відповідно в кодексі передбачено здійснення коригування шляхом збільшення фінансового результату до оподаткування, то в цьому разі відбувається:

- зменшення від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);

- збільшення позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

Якщо відповідно до Податкового кодексу передбачено здійснення коригування шляхом зменшення фінансового результату до оподаткування, то в цьому разі відбувається:

- збільшення від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);

- зменшення позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

Базою оподаткування є грошове вираження об'єкту оподаткування.

Фінансовий результат - це приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період. Основним фінансовим результатом діяльності підприємства є прибуток, збільшення якого означає примноження фінансових ресурсів та зростання фінансових результатів. *Отже, фінансовим результатом діяльності підприємства може бути прибуток або збиток.*

Для платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період не перевищує **40 мільйонів гривень, об'єкт оподаткування може визначатися без коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років).**

Базова (основна) ставка податку становить 18 відсотків.

Під час провадження страхової діяльності юридичних осіб - резидентів одночасно із ставкою податку на прибуток, ставки податку на дохід встановлюються у таких розмірах:

- **3 відсотки** за договорами страхування від об'єкта оподаткування;
- **0 відсотків** за договорами з довгострокового страхування життя, договорами добровільного медичного страхування та договорами страхування у межах недержавного пенсійного забезпечення.

Ставки 0, 5, 6, 12, 15 і 18 відсотків застосовуються до доходів нерезидентів та прирівняних до них осіб із джерелом їх походження з України.

Під час провадження букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино) одночасно із ставкою податку на прибуток у розмірі 18% встановлюється ставка податку на дохід у розмірі:

- **10 відсотків від доходу**, отриманого від діяльності з випуску та проведення лотерей, азартних ігор з використанням гральних автоматів;

- **18 відсотків від доходу**, отриманого від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), крім доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю.

Податковими (звітними) періодами для податку на прибуток підприємств, є **календарні: квартал, півріччя, три квартали, рік**. При цьому податкова декларація розраховується наростаючим підсумком. Податковий (звітний) період починається з першого календарного дня податкового (звітного) періоду і закінчується останнім календарним днем податкового (звітного) періоду.

Питання для самоконтролю знань:

1. Назвіть платників податку на прибуток з числа резидентів та з числа нерезидентів.
2. Що є об'єктом оподаткування податком на прибуток?
3. Які доходи враховуються при визначенні об'єкта оподаткування?
4. Назвіть перелік доходів, що не враховуються при визначенні об'єкта оподаткування податку на прибуток.
5. Які існують обмеження щодо віднесення до складу витрат при визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток?
6. За якою датою визнаються витрати за податковим обліком по податку на прибуток?

7. Назвіть ставки податку на прибуток.
8. Якими є особливості оподаткування прибутку неприбуткових установ і організацій?
9. Який період є звітним по податку на прибуток? Назвіть терміни сплати податку.
10. Які суб'єкти господарювання звільняються від сплати податку на прибуток?

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [2, 3, 6, 7, 10, 11, 12, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ТЕМА 9. ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Ключові слова: резидент, нерезидент, податкова соціальна пільга, податкова знижка, база оподаткування, ставки ПДФО, об'єкт оподаткування резидента, об'єкт оподаткування нерезидента, загальний річний (місячний) оподатковуваний дохід, податковий агент, додаткові блага, об'єкт спадщини, рухоме майно, нерухоме майно.

Короткий опис теми:

Платниками податку є:

1. фізична особа – резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи;
2. фізична особа – нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні;
3. податковий агент - юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ), які незалежно від їх організаційно-правового статусу та способу оподаткування іншими податками зобов'язані нараховувати, утримувати та сплачувати податок з доходів фізичних осіб до бюджету від імені та за рахунок платника податку, вести податковий облік та подавати податкову звітність податковим органам, а також нести відповідальність за порушення норм Податкового кодексу.

Не є платником податку нерезидент, який отримує доходи з джерела їх походження в Україні і має дипломатичні привілеї та імунітет, встановлені чинним міжнародним договором України, щодо доходів, які він отримує безпосередньо від провадження дипломатичної чи прирівняної до неї таким міжнародним договором діяльності.

Об'єктом оподаткування резидента є:

1. загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід;
2. доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання);

3. іноземні доходи – доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.

Об'єктом оподаткування нерезидента є:

1. загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні;

2. доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання).

Базою оподаткування є чистий річний оподатковуваний дохід, який визначається шляхом зменшення загального оподаткованого доходу на суми податкової знижки такого звітного року.

Загальний оподатковуваний дохід – будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду.

Податкова знижка - це документально підтверджена сума (вартість) витрат платника податку - резидента у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) протягом звітного року, на яку дозволяється зменшення його загального річного оподаткованого доходу, одержаного за наслідками такого звітного року у вигляді заробітної плати, у випадках, визначених Податковим Кодексом.

Платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на **суму податкової соціальної пільги**:

1. у розмірі, що дорівнює **50 відсоткам розміру прожиткового мінімуму** для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року, – для **будь-якого платника податку**;

2. у розмірі, що дорівнює **100 відсоткам суми пільги**, визначеної підпунктом 1 – для платника податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років, – у розрахунку на кожну таку дитину;

3. у розмірі, що дорівнює **150 відсоткам суми пільги**, визначеної підпунктом 1 – для такого платника податку, який:

а) є одинокою матір'ю (батьком), вдовою (вдівцем) або опікуном, піклувальником – у розрахунку на кожну дитину віком до 18 років;

б) утримує дитину-інваліда – у розрахунку на кожну таку дитину віком до 18 років;

в) є особою, віднесеною законом до першої або другої категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, включаючи осіб, нагороджених грамотами Президії Верховної Ради УРСР у зв'язку з їх участю в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи;

г) є учнем, студентом, аспірантом, ординатором, ад'юнктором;

г) є інвалідом I або II групи, у тому числі з дитинства;

д) є особою, якій присуджено довічну стипендію як громадянину, що зазнав переслідувань за правозахисну діяльність, включаючи журналістів;

е) є учасником бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни, на якого поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";

4. у розмірі, що дорівнює **200 відсоткам** суми пільги, визначеної підпунктом 1 – для такого платника податку, який є:

а) Героєм України, Героєм Радянського Союзу, Героєм Соціалістичної Праці або повним кавалером ордена Слави чи ордена Трудової Слави, особою, нагородженою чотирма і більше медалями "За відвагу";

б) учасником бойових дій під час Другої світової війни або особою, яка у той час працювала в тилу, та інвалідом I і II групи, з числа учасників бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";

в) колишнім в'язнем концтаборів, гетто та інших місць примусового утримання під час Другої світової війни або особою, визнаною репресованою чи реабілітованою;

г) особою, яка була насильно вивезена з території колишнього СРСР під час Другої світової війни на територію держав, що перебували у стані війни з колишнім СРСР або були окуповані фашистською Німеччиною та її союзниками;

Ставка податку становить 18 відсотків бази оподаткування щодо доходів, нарахованих (виплачених, наданих) у тому числі, але не виключно у формі: заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) платнику у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами.

Ставка податку може становити 0 відсотків бази оподаткування у випадках, отримання спадщини та подарунків:

- отримання спадщини спадкоємцями, що є членами сім'ї першого ступеня споріднення (батьки та батьки її чоловіка або дружини, її чоловік або дружина, діти як такої фізичної особи, так і її чоловіка або дружини, у тому числі усиновлені ними діти);

- отримання спадщини особою, яка є інвалідом I групи або має статус дитини-сироти або дитини, яка позбавлена батьківського піклування, у вигляді об'єкта нерухомого чи рухомого майна, коштів (готівкових чи таких, що зберігаються на рахунках спадкодавця у банках та небанківських фінансових установах).

Ставки податку на пасивні доходи до бази оподаткування встановлюються у таких розмірах:

- **5 відсотків** – для доходів у вигляді дивідендів по акціях та корпоративних правах, нарахованих резидентами – платниками податку на прибуток підприємств (крім доходів у вигляді дивідендів по акціях, інвестиційних сертифікатах, які виплачуються інститутами спільного інвестування);

- **9 відсотків** – для доходів у вигляді дивідендів по акціях та/або інвестиційних сертифікатах, корпоративних правах, нарахованих нерезидентами, інститутами спільного інвестування та суб'єктами господарювання, які не є платниками податку на прибуток;

- **18 відсотків** – для інших пасивних доходів

Оподаткування доходів, нарахованих (виплачених, наданих) платнику податку податковим агентом. Податковий агент, який нараховує (виплачує, надає) оподатковуваний дохід на користь платника податку, зобов'язаний утримувати податок із суми такого доходу за його рахунок.

Податок сплачується (перераховується) до бюджету під час виплати оподаткованого доходу єдиним платіжним документом. Банки приймають платіжні документи на виплату доходу лише за умови одночасного подання розрахункового документа на перерахування цього податку до бюджету.

Платник податку зобов'язаний подавати річну декларацію про майновий стан і доходи (податкову декларацію).

Обов'язок платника податку щодо подання податкової декларації вважається виконаним, якщо він отримував доходи:

- виключно від податкових агентів, крім випадків, прямо передбачених цим ПК;

- від операцій продажу (обміну) майна, дарування, при нотаріальному посвідченні договорів за якими був сплачений податок відповідно до цього розділу.

Обов'язок платника податку щодо подання декларації про доходи та майновий стан вважається виконаним і податкова декларація не подається, якщо такий платник податку отримував доходи:

- від податкових агентів, які згідно з цим розділом не включаються до загального місячного (річного) оподаткованого доходу;

- виключно від одного податкового агента незалежно від виду та розміру нарахованого (виплаченого, наданого) доходу;

- від операцій продажу (обміну) майна, дарування, при нотаріальному посвідченні договорів за якими був сплачений податок;

- у вигляді об'єктів спадщини, які оподатковуються за нульовою ставкою податку та/або з яких сплачено податок до нотаріального оформлення;

- проценту на поточний або депозитний банківський рахунок і т. п.

Питання для самоконтролю знань:

1. Назвіть платників та об'єкт оподаткування податку на доходи фізичних осіб.

2. Дайте визначення загального місячного та загального річного оподаткованого доходу.

3. Які доходи включаються до складу загального місячного оподаткованого доходу?

4. Які доходи не належать до складу загального місячного оподаткованого доходу?

5. Що таке «податкова соціальна пільга» та які умови її отримання?
6. Які ставки податку на доходи фізичних осіб застосовуються в Україні?
7. В чому полягає сутність податкової знижки, у яких випадках виникає право на її застосування?
8. Як оподатковуються операції з нерухомим майном фізичної особи?
9. Охарактеризуйте механізм оподаткування операцій з рухомим майном.
10. Як оподатковуються доходи у вигляді спадщини та подарунків?

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [6, 7, 10, 11, 12, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ТЕМА 10. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ

Ключові слова: спрощена система оподаткування, обліку та звітності, єдиний податок, порядок визначення доходів, ставки єдиного податку, податковий період, книга обліку доходів.

Короткий опис теми:

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності - особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів.

Суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на такі групи платників єдиного податку:

- **Перша група** - фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 167 мінімальних заробітних плат на 1 січня податкового (звітного) року;

- **Друга група** – фізичні особи – підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом календарного року відповідають сукупності таких критеріїв:

- не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб;

- обсяг доходу не перевищує 834 мінімальних заробітних плат на 1 січня податкового (звітного) року.

При цьому не можуть бути зареєстровані платниками єдиного податку другої групи фізичні особи – підприємці, які надають посередницькі послуги з купівлі, продажу, оренди та оцінювання нерухомого майна, а також здійснюють діяльність з виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння. Такі фізичні особи – підприємці можуть належати виключно до третьої групи платників єдиного податку, якщо відповідають вимогам, встановленим для такої групи.

- **Третя група** платників єдиного податку належать – фізичні особи – підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 1167 мінімальних заробітних плат на 1 січня податкового (звітного) року.

- **Четверта група** – сільськогосподарські товаровиробники – юридичні особи, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків.

Доходом платників єдиного податку I-III груп є:

1) для фізичної особи-підприємця – дохід, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі. Не включаються до доходу отримані такою фізичною особою пасивні доходи у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхові виплати і відшкодування, а також доходи, отримані від продажу рухомого та нерухомого майна, яке належить на праві власності фізичній особі та використовується в її господарській діяльності;

2) для юридичної особи – будь-який дохід, включаючи дохід представництв, філій, відділень такої юридичної особи, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій), матеріальній або нематеріальній формі.

При продажу основних засобів юридичними особами – платниками єдиного податку дохід визначається як сума коштів, отриманих від продажу таких основних засобів.

Якщо основні засоби продані після їх використання протягом 12 календарних місяців з дня введення в експлуатацію, дохід визначається як різниця між сумою коштів, отриманою від продажу таких основних засобів, та їх залишковою балансовою вартістю, що склалася на день продажу.

До суми доходу платника єдиного податку включається вартість безоплатно отриманих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг).

До суми доходу платника єдиного податку третьої групи, який є платником податку на додану вартість за звітний період також включається сума кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності.

До суми доходу платника єдиного податку третьої групи (юридичні особи) за звітний період включається вартість реалізованих протягом

звітнього періоду товарів (робіт, послуг), за які отримана попередня оплата (аванс) у період сплати інших податків і зборів.

Дохід, виражений в іноземній валюті, перераховується у гривнях за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Національним банком України на дату отримання такого доходу.

Зазначимо, що з **01.04.2022 р. до закінчення воєнного стану в Україні запроваджено так званий «спецрежим», яким розширено можливості до оподаткування бізнесу за спрощеною системою:**

- знижено ставку з 5% до 2% від доходу;
- скасовано ліміт річного доходу;
- усунуто обмеження щодо кількості працівників;
- скасовано обмеження щодо оподаткування за спрощеною системою на спецрежимі суб'єктам, які здійснюють роздрібний продаж підакцизних товарів.

Об'єктом оподаткування для платників єдиного податку **четвертої групи** є площа сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ), що перебуває у власності сільськогосподарського товаровиробника або надана йому у користування, у тому числі на умовах оренди.

Ставки єдиного податку встановлюються у відсотках (фіксовані ставки) до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітнього) року, та у відсотках до доходу (відсоткові ставки).

Фіксовані ставки єдиного податку встановлюються сільськими, селищними та міськими радами для фізичних осіб - підприємців, які здійснюють господарську діяльність, залежно від виду господарської діяльності, з розрахунку на календарний місяць:

1) для **першої групи платників** єдиного податку - у межах до 10 відсотків розміру прожиткового мінімуму;

2) для **другої групи платників** єдиного податку - у межах до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати.

Відсоткова ставка єдиного податку для платників **третьої групи** встановлюється у розмірі:

1) **3 відсотки доходу** - у разі сплати податку на додану вартість згідно з Податковим Кодексом;

2) **5 відсотків доходу** - у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку.

Для платників єдиного податку **четвертої групи** розмір ставок податку з одного гектара сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування та становить (у відсотках бази оподаткування).

Ставка єдиного податку встановлюється для платників єдиного податку першої, другої і третьої груп у розмірі **15 відсотків**:

1) до суми перевищення обсягу доходу, визначеного Податковим Кодексом;

2) до доходу, отриманого від провадження діяльності, не зазначеної у свідоцтві платника єдиного податку, віднесеного до першої або другої групи;

3) до доходу, отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків, ніж зазначений у цій главі;

4) до доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування.

Ставки єдиного податку для платників четвертої групи встановлюються у **подвійному розмірі** ставки, :

1) до суми перевищення обсягу доходу;

2) до доходу, отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків, ніж зазначений у цій главі;

3) до доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування.

Податковим (звітним) періодом для платників єдиного податку **першої, другої та четвертої груп є календарний рік.**

Податковим (звітним) періодом для платників єдиного податку **третьої групи є календарний квартал.**

Сплата єдиного податку здійснюється за місцем податкової адреси.

Платники єдиного податку **першої і другої груп** сплачують єдиний податок шляхом здійснення авансового внеску не пізніше **20 числа (включно) поточного місяця.**

Такі платники єдиного податку можуть здійснити сплату єдиного податку **авансовим внеском за весь податковий** (звітний) період (квартал, рік), але не більш як до кінця поточного звітного року.

Платники єдиного податку **третьої групи** сплачують єдиний податок **протягом 10 календарних днів** після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал.

Платники єдиного податку **четвертої групи**: самостійно обчислюють суму податку щороку станом на 1 січня і не пізніше 20 лютого поточного року подають відповідному контролюючому органу за місцезнаходженням платника податку та місцем розташування земельної ділянки податкову декларацію на поточний рік.

Сплачують податок **щоквартально** протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, у таких розмірах: у I кварталі - 10 відсотків; у II кварталі - 10 відсотків; у III кварталі - 50 відсотків; у IV кварталі - 30 відсотків.

На період воєнного стану з 1 квітня 2022 р.:

- фізичні особи – підприємці 1 та 2 груп мають право не сплачувати єдиний податок – ця норма є добровільною;

- для платників єдиного податку III групи, які використовують спеціальний режим оподаткування на період воєнного стану звітним періодом з єдиного податку є календарний місяць.

Питання для самоконтролю знань:

1. Назвіть перелік податків, від сплати яких звільняються платники єдиного податку.
2. Вкажіть умови та ставки оподаткування єдиним податком юридичних осіб.
3. Які ставки застосовуються до доходу фізичних осіб – платників єдиного податку?
4. Яким є звітний податковий період для платників єдиного податку першої та другої групи?
5. Які види послуг віднесені Податковим кодексом до «побутових»?
6. Проведення яких видів господарської діяльності не дає підстав для реєстрації економічного суб'єкта платником єдиного податку?
7. Чи може платник єдиного податку перевищити обсяг доходу, встановлений для його групи платників?
8. Яким є порядок подання декларації та сплати єдиного податку?
9. У якому порядку сплачується сума єдиного податку сільськогосподарськими товаровиробниками?
10. Яким є порядок переходу на спрощену систему оподаткування і звітності?

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [6, 7, 10, 11, 12, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ТЕМА 11. МІСЦЕВІ ПОДАТКИ

Ключові слова: місцеві податки, місцеві збори, податок на майно, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, земельний податок, транспортний податок, збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір.

Короткий опис теми:

До місцевих податків належать: податок на майно; єдиний податок.

До місцевих зборів належать: збір за місця для паркування транспортних засобів; туристичний збір.

Установлення місцевих податків та зборів, не передбачених Податковим Кодексом, забороняється.

Податок на майно складається з:

1. податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
2. транспортного податку;
3. плати за землю.

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Платниками податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості.

Об'єкт оподаткування є об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка..

Базою оподаткування є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток. База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, які перебувають у власності фізичних осіб, обчислюється контролюючим органом на підставі даних Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, що безоплатно надаються органами державної реєстрації прав на нерухоме майно та/або на підставі оригіналів відповідних документів платника податків, зокрема документів на право власності. База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності юридичних осіб, обчислюється такими особами самостійно виходячи із загальної площі кожного окремого об'єкта оподаткування на підставі документів, що підтверджують право власності на такий об'єкт.

Ставки податку встановлюються за рішенням сільської, селищної або міської ради у відсотках до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 кв. метр бази оподаткування.

Ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує **1,5 % розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.**

За наявності у власності платника податку об'єкта (об'єктів) житлової нерухомості, у тому числі його частки, що перебуває у власності фізичної чи юридичної особи - платника податку, загальна площа якого перевищує **300 квадратних метрів (для квартири) та/або 500 квадратних метрів (для будинку), сума податку, збільшується на 25000 гривень на рік за кожен такий об'єкт житлової нерухомості (його частку).**

Податковий період дорівнює календарному року.

Податкове зобов'язання за звітний рік з податку сплачується:

а) фізичними особами - протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення;

б) юридичними особами - авансовими внесками щокварталу до 30 числа місяця, що настає за звітним кварталом, які відображаються в річній податковій декларації.

Транспортний податок

Платниками транспортного податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які мають зареєстровані в Україні згідно з чинним законодавством власні легкові автомобілі.

Об'єктом оподаткування є легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Базою оподаткування є легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування.

Ставка податку встановлюється з розрахунку на календарний рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному року.

Плата за землю

Платниками податку є:

1. власники земельних ділянок, земельних часток (паїв);
2. землекористувачі.

Об'єктами оподаткування є:

1. земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні;
2. земельні частки (паї), які перебувають у власності.

Базою оподаткування є:

1. нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації;
2. площа земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено.

Базовим податковим (звітним) періодом для плати за землю є календарний рік

Плата за землю зараховується до відповідних місцевих бюджетів у порядку, визначеному Бюджетним кодексом України для плати за землю.

Ставка податку

За земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі **не більше 3 відсотків** від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь та земель загального користування – **не більше 1 відсотка** від їх нормативної грошової оцінки.

Ставка податку встановлюється у розмірі **не більше 12 відсотків** від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності).

Ставка податку за земельні ділянки, розташовані за межами населених пунктів, встановлюється у розмірі **не більше 5 відсотків** від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області.

На період воєнного стану запроваджено звільнення від оподаткування платою за землю ділянок, що розташовані на

територіях, де ведуться (велися) бойові дії (перелік таких територій визначається Кабінетом міністрів України).

Збір за місця для паркування транспортних засобів

Платниками збору є юридичні особи, їх філії (відділення, представництва), фізичні особи – підприємці, які згідно з рішенням сільської, селищної або міської ради організують та провадять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування та спеціально відведених автостоянках.

Об'єктом оподаткування є земельна ділянка, яка згідно з рішенням сільської, селищної або міської ради спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів на автомобільних дорогах загального користування, тротуарах або інших місцях, а також комунальні гаражі, стоянки, паркінги (будівлі, споруди, їх частини), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету.

Базою оподаткування є площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету.

Ставки збору встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 кв. метр площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі **до 0,075 відсотка** мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року. При визначенні ставки збору сільські, селищні та міські ради враховують місцезнаходження спеціально відведених місць для паркування транспортних засобів, площу спеціально відведеного місця, кількість місць для паркування транспортних засобів, спосіб поставлення транспортних засобів на стоянку, режим роботи та їх заповнюваність.

Базовий податковий (звітний) період збору дорівнює календарному кварталу. Сума збору за місця для паркування транспортних засобів, обчислена відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал, сплачується щоквартально протягом 10 днів, наступних за останнім календарним днем подання звітності (40 днів по завершенню звітного кварталу), за місцезнаходженням об'єкта оподаткування.

Туристичний збір

Туристичний збір – це місцевий збір, кошти від якого зараховуються до місцевого бюджету.

Платниками збору є громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення сільської, селищної та міської ради про встановлення туристичного збору, та отримують (споживають) послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк.

Ставка збору встановлюється за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, що

створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, за кожну добу тимчасового розміщення особи у місцях проживання (ночівлі):

- внутрішній туризм (громадяни України) – до **0,5 відсотків** від розміру мінімальної з/плати на 01 січня звітного року;
- в'їзний туризм (іноземці) - до **5 відсотків** від розміру мінімальної з/плати на 01 січня звітного року.

Базою справляння є вартість усього періоду проживання (ночівлі) в місцях, за вирахуванням податку на додану вартість.

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному кварталу.

Питання для самоконтролю знань:

1. Визначте податковий період та порядок сплати туристичного збору.
2. Назвіть платників туристичного збору. Чи здійснюють вони самостійне нарахування податкового зобов'язання?
3. Назвіть терміни подання податкової звітності та сплати податку на майно.
4. Назвіть юридичних осіб, які звільняються від оподаткування платою за землю.
5. Охарактеризуйте сутність плати за землю.
6. Хто є платниками податку на майно?
7. Чи передбачені законом пільги зі сплати збору за місця для паркування транспортних засобів?
8. Чи підлягають оподаткуванню податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єкти нежитлової нерухомості?
9. Як розраховується величина бази оподаткування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки?
10. Як розраховується сума транспортного податку у разі переходу права власності на об'єкт оподаткування від одного власника до іншого?
11. Яким є податковий період для транспортного податку?
12. Яким чином здійснюється сплата збору за місця для паркування транспортних засобів?
13. Які земельні ділянки не підлягають оподаткуванню платою за землю?
14. Які категорії населення звільняються від сплати туристичного збору?
15. Які податки включаються до складу податку на майно відповідно до Податкового кодексу?

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [5, 6, 7, 10, 11, 12, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ТЕМА 12. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК. РЕНТНІ ПЛАТЕЖІ

Ключові слова: екологічний податок, елементи екологічного податку, платники екологічного податку, ставки екологічного податку, порядок обчислення екологічного податку, рентна плата, елементи рентної плати, платники рентної плати, ставки рентної плати, порядок обчислення рентної плати.

Короткий опис теми:

Екологічний податок за своєю економічною сутністю є компенсацією за шкоду, заподіяну навколишньому середовищу.

Цілями екологічного оподаткування є:

1. Превентивний спосіб захисту навколишнього середовища: стимулювання інвестування у природоохоронні заходи, а саме застосовування платниками податку природозберігаючих технологій, зменшення викидів, забруднення та відходів, що становлять загрозу навколишньому середовищу. Для дієвості цього механізму, ставки податку повинні бути такими, щоб підприємствам було вигідніше модернізувати виробництво, ніж сплачувати податок. Наприклад, встановлення ставки екологічного податку вище за ставки кредитування для модернізації виробництва.

2. Джерело фінансових ресурсів для фінансування заходів по охороні та відновленню навколишнього середовища.

3. Фіскальні цілі: використання коштів від сплати екологічного податку для поповнення доходів державного бюджету.

Платниками податку є суб'єкти господарювання, юридичні особи, що не провадять господарську (підприємницьку) діяльність, бюджетні установи, громадські та інші підприємства, установи та організації, які здійснюють:

1. викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення;
2. скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти;
3. розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах, крім розміщення окремих видів відходів як вторинної сировини;
4. утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені);
5. тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк.

Податок, що справляється за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення у разі використання палива, **утримується і сплачується до бюджету податковими агентами** під час реалізації такого палива.

До податкових агентів належать суб'єкти господарювання, які:

1. здійснюють оптову торгівлю паливом;
2. здійснюють роздрібну торгівлю паливом.

Об'єктом та базою оподаткування є:

1. обсяги та види забруднюючих речовин, які викидаються в атмосферне повітря стаціонарними джерелами;

2. обсяги та види забруднюючих речовин, які скидаються безпосередньо у водні об'єкти;

3. обсяги та види (класи) відходів, що розміщуються у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах протягом звітного кварталу;

4. обсяги та категорія радіоактивних відходів, що утворюються внаслідок діяльності суб'єктів господарювання та/або тимчасово зберігаються їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк;

5. обсяги електричної енергії, виробленої експлуатуючими організаціями ядерних установок (атомних електростанцій).

База оподаткування податком за викиди двоокису вуглецю за результатами податкового (звітного) року зменшується на обсяг таких викидів у розмірі 500 тонн за рік.

Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення встановлені статтями 243 - 248 Податкового Кодексу.

Звітним періодом з екологічного податку є податковий квартал.

На період воєнного стану запроваджено звільнення від оподаткування екологічним податком суб'єктів, що розташовані на територіях, де ведуться (велися) бойові дії (перелік таких територій визначається Кабінетом міністрів України).

Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення встановлені статтями 243 - 248 Податкового Кодексу.

Звітним періодом з екологічного податку є податковий квартал.

На період воєнного стану запроваджено звільнення від оподаткування екологічним податком суб'єктів, що розташовані на територіях, де ведуться (велися) бойові дії (перелік таких територій визначається Кабінетом міністрів України).

В Україні використання природних ресурсів є платним та представлено **рентною платою**, як обов'язковим платежем податкової системи, що поєднує в собі кілька складових, а саме:

➤ рентну плату за користування надрами для видобування корисних копалин;

➤ рентну плату за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;

➤ рентну плату за користування радіочастотним ресурсом України;

➤ рентну плату за спеціальне використання води;

➤ рентну плату за спеціальне використання лісових ресурсів;

➤ рентну плату за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

Допоміжна: [6, 7, 10, 11, 12, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНЕ ВИВЧЕННЯ ЗА КОЖНОЮ ТЕМОЮ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ ТА ВИДИ ПОДАТКІВ

1. Історія виникнення податків.
2. Етапи розвитку податків світу.
3. Надзвичайні податки світу.
4. Сутність та порівняння прямих і непрямих податків.
5. Цікаві факти про податки.

ТЕМА 2. ПОДАТКОВА СИСТЕМА І ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

1. Характеристика та склад податкової системи України.
2. Еволюція змін податків і зборів, що входили до податкової системи України.
3. Принципи побудови системи оподаткування.
4. Устрій податкової системи України.
5. Сутність податкової політики в системі державного регулювання економіки.
6. Принципи та задачі податкової політики.
7. Оцінювання ефективності податкової політики.

ТЕМА 3. ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

1. Еволюція контролюючих органів у сфері оподаткування.
2. Особливості діяльності та призначення ДПС.
3. Місія, бачення та принципи роботи ДПС України.
4. Сутність податкового контролю та повноваження ДПС України щодо його здійснення.

ТЕМА 4. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ І ПЛАТЕЖІВ

1. Поняття податкового менеджменту, його функції і завдання.
2. Платники податків, податкові агенти та представники платника податків.
3. Державний податковий менеджмент.
4. Поняття, сутність та функції корпоративного податкового менеджменту.
5. Засади обліку платників податків.
6. Взяття на облік юридичних осіб та відокремлених підрозділів юридичних осіб.
7. Облік самозайнятих осіб.
8. Державний реєстр фізичних осіб-платників податків.

ТЕМА 5. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

1. Податкова накладна.
2. Методика включення податку в ціну товарів, робіт і послуг.
3. Передумови введення ПДВ в Україні.
4. Узгодження податкового законодавства України з країнами ЄС, щодо ПДВ.
5. Оцінка тенденцій зміни податкових надходжень від ПДВ за останні 5 років.

ТЕМА 6. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

1. Оцінка фіскального значення акцизного податку в Україні з тютюнових виробів.
2. Фактори впливу на прогнозування акцизних надходжень від тютюнових виробів.
3. Надходження акцизного податку від реалізації алкогольних і тютюнових виробів.
4. Особливості оподаткування операцій з імпорту підакцизних товарів.
5. Акцизний податок в операціях з переробки давальницької сировини.
6. Організація і податкове забезпечення транзиту підакцизних товарів.
7. Оцінка тенденцій зміни податкових надходжень від акцизного податку до Державного бюджету України за останні 5 років.

ТЕМА 7. МИТО

1. Мито як джерело доходів бюджету і як засіб регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
2. Сучасна митна політика України та її вплив на економічну безпеку України.
3. Принципи здійснення державної митної справи.
4. Поняття митної вартості товарів і методи її визначення.
5. Експортне та імпортне мито.
6. Антидемпінгове, компенсаційне й спеціальне мито.
7. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету.
8. Види митних режимів: їх призначення, особливості застосування.

ТЕМА 8. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

1. Порядок коригування фінансового результату до оподаткування.
2. Різниця, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів.
3. Різниця, що виникають при формуванні резервів (забезпечень).
4. Різниця, які виникають при здійсненні фінансових операцій.
5. Особливості оподаткування окремих видів діяльності.
6. Оцінка тенденцій зміни податкових надходжень від податку на прибуток підприємств за останні 5 років.

ТЕМА 9. ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

1. Оподаткування спадщини та подарунків.
2. Визначення суми процентів, сплачених платником податку за користування іпотечним житловим кредитом з метою нарахування податкової знижки.
3. Ставки та порядок оподаткування операцій з продажу рухомого та нерухомого майна.
4. Зміни податкового законодавства щодо нарахування та стягнення податку на доходи фізичних осіб.
5. Аналіз динаміки та структури надходжень податку на доходи фізичних осіб до бюджету за останні 5 років.

ТЕМА 10. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ

1. Сутність та значення спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.
2. Класифікація платників єдиного податку.
3. Види обмежень щодо застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та
4. звітності.
5. Особливості нарахування, сплати та подання звітності платниками єдиного податку.
6. Перелік податків і зборів, від яких звільнено платників єдиного податку.
7. Порядок реєстрації платника єдиного податку.
8. Відповідальність платників єдиного податку.

ТЕМА 11. МІСЦЕВІ ПОДАТКИ

1. Склад місцевих податків і зборів згідно Податкового кодексу України.
2. Платники, об'єкт та база оподаткування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
3. Ставки та порядок справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
4. Платники, об'єкт та база оподаткування транспортного податку.
5. Ставка та порядок сплати транспортного податку..
6. Платники збору за місця для паркування транспортних засобів. Категорії громадян звільнених від сплати збору.
7. Об'єкт, база оподаткування, ставки та порядок сплати збору за місця для паркування транспортних засобів.
8. Платники та податкові агенти зі сплати туристичного збору.
9. База справляння, ставки та порядок сплати туристичного збору.
10. Оцінка тенденцій зміни податкових надходжень від місцевих податків і зборів за останні 5 років.

ТЕМА 12. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК. РЕНТНІ ПЛАТЕЖІ

1. Порядок обчислення екологічного податку для різних видів забруднення.
2. Види джерел забруднення навколишнього природного середовища.
3. Економічна природа та види платежів за використання природних ресурсів.
4. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення.
5. Ставки податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти.
6. Ставки податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах.
7. Ставки податку за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені).
8. Ставки податку за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк.
9. Особливості подання декларації і строки сплати рентної плати.
10. Відповідальність платників рентної плати та контроль за її справлянням.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ЗА ПИТАННЯМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Податкова ставка, яка враховує специфічну форму діяльності і перевищує основну – це:

- а. базова
- б. понижена
- в. підвищена
- г. фіксована

2. Податкова ставка, яка враховує певні особливості платника та скорочує податковий тягар на нього:

- а. базова
- б. фіксована
- в. підвищена
- г. понижена

3. За економічним змістом об'єкта оподаткування податки поділяють на:

- а. податки на доходи, податки на споживання, податки на майно
- б. прямі та обернені
- в. прямі та непрямі
- г. загальнодержавні та місцеві

4. За формою оподаткування податки поділяють на:

- а. прямі та непрямі
- б. прямі та обернені
- в. податки на доходи, податки на споживання, податки на майно
- г. загальнодержавні та місцеві

5. Не є функцією податків:

- а. превентивна
- б. фіскальна
- в. розподільча
- г. соціальна

6. Перевагами податків є:

- а. висока ефективність та обов'язковий характер
- б. низька стабільність
- в. залежність від політичного тиску
- г. мобільність

7. Податки виконують функції:

- а. фіскальну, регулюючу, соціальну
- б. фіскальну, контрольну, стимулюючу

- в. розподільчу, стимулюючу, фіскальну
- г. регулюючу, контрольну, розподільчу

8. *Податки залежно від компетенції органу, що встановлює вид податку, поділяються на:*

- а. місцеві, загальнодержавні
- б. пропорційні, прогресивні
- в. змішані
- г. разові, систематичні

9. *Податки залежно від форми оподаткування поділяються на:*

- а. разові, систематичні
- б. місцеві, загальнодержавні
- в. змішані податки
- г. прямі і непрямі податки

10. *Податки – це:*

- а. обов'язкові платежі юридичних і фізичних осіб до бюджетної системи залежно від вартості майна, розміру доходу або обсягу споживання
- б. лише обов'язкові платежі юридичних осіб до місцевих бюджетів залежно від розміру доходів
- в. лише обов'язкові платежі фізичних осіб до бюджетної системи залежно від вартості майна
- г. немає правильної відповіді

11. *Одиниця виміру об'єкта оподаткування – це...*

- а. платник податку
- б. суб'єкт оподаткування
- в. носій податку
- г. одиниця оподаткування

12. *До непрямих податків загальнодержавного значення в Україні належать:*

- а. податок на додану вартість, акцизний податок, мито
- б. податок на прибуток підприємств, податок з доходів фізичних осіб, податок з власників транспортних засобів
- в. комунальний податок, податок з реклами
- г. збір за паркування автотранспорту, ринковий збір

13. *До прямих податків загальнодержавного рівня належать:*

- а. податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб
- б. податок на додану вартість, акцизний податок, мито
- в. комунальний податок, податок з реклами
- г. збір за першу реєстрацію транспортних засобів, ринковий збір

14. Залежно від рівня державних структур, які встановлюють податки, їх поділяють на:

- а. загальнодержавні та місцеві
- б. прямі та обернені
- в. прямі та непрямі
- г. податки на доходи, податки на споживання, податки на майно

15. Податкова система – це...

- а. сукупність податків, зборів та обов'язкових платежів до бюджетів різних рівнів, а також до державних цільових фондів, що стягуються згідно податкового законодавства
- б. сукупність податків, що їх визначає держава
- в. сукупність податків і зборів, що їх визначає держава
- г. сукупність обов'язкових платежів до бюджетів різних рівнів, а також до державних цільових фондів

16. Принцип побудови системи оподаткування, з яким безпосередньо пов'язана регулююча функція податків:

- а. стимулювання підприємницької діяльності
- б. соціальна справедливість
- в. недопущення податкової дискримінації
- г. рівномірність сплати податків

17. Перші принципи оподаткування сформулював:

- а. А. Сміт
- б. Дж. М. Кейнс
- в. Д. Рікардо
- г. Ж. Боден

18. Податкова система – це...

- а. сукупність податків і зборів, що справляються у встановленому порядку
- б. нормативно визначені платники податків, їхні обов'язки та права
- в. система об'єктів оподаткування
- г. усе перелічене

19. Принцип єдиного підходу до встановлення податків та зборів передбачає:

- а. визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку
- б. забезпечення незмінності податків та їх ставок
- в. встановлення податків на підставі показників розвитку національної економіки і фінансових можливостей
- г. встановлення та скасування податків, а також пільг для платників Верховною Радою України

20. *Принцип економічності оподаткування передбачає:*

- а. встановлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких значно перевищує витрати на їх адміністрування
- б. встановлення податків та зборів на підставі показників розвитку національної економіки
- в. встановлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких не перевищує витрати на їх адміністрування
- г. встановлення податків незалежно від показників розвитку національної економіки і фінансових можливостей

21. *Структуру апарату ДПС та територіальних органів України затверджує:*

- а. Кабінет Міністрів України
- б. Міністерство фінансів України за поданням голови ДПС
- в. Міністр доходів і зборів
- г. Державна казначейська служба України

22. *Специфічні акцизи встановлюються:*

- а. встановлюються в відсотках до обсягу реалізації
- б. встановлюються у грошовому вираженні на одиницю товарів
- в. встановлюються на окремі види товарів переважно високорентабельні.
- г. встановлюються до всього обсягу реалізації

23. *Територіальні органи ДПС подають звіт про надходження податків та інших платежів до:*

- а. Міністерству юстиції України.
- б. Кабінету Міністрів України
- в. органам Державної казначейської служби України, Міністерству фінансів України
- г. Міністерству фінансів України, органам Державна служба статистики України

24. *Голова ДПС України призначається:*

- а. Верховною Радою України
- б. Президентом України
- в. Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра
- г. Прем'єр-міністром

25. *Чи мають право посадові особи органів ДПС займатися підприємницькою діяльністю ?*

- а. так
- б. ні
- в. за сумісництвом
- г. по контракту

26. *Видатки на утримання органів ДПС фінансуються з:*

- а. місцевих бюджетів
- б. Фонду соціального страхування
- в. державного бюджету
- г. коштів, що надійшли від стягнутих фінансових санкцій

27. *Завдання органів ДПС визначені у:*

- а. Положенні «Про Державну податкову службу України»
- б. Законі України «Про Державну податкову службу»
- в. Законі України «Про систему оподаткування»
- г. Податковому кодексі України

28. *Права органів ДПС визначені у:*

- а. Податковому кодексі України
- б. Положенні «Про Державну податкову службу України»
- в. Законі України «Про систему оподаткування»
- г. Законі України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами»

29. *Діяльність ДПС спрямовується і координується:*

- а. Кабінетом Міністрів України
- б. Міністерством фінансів України
- в. Верховною Радою України
- г. Президентом України

30. *Державна податкова служба є...*

- а. центральним органом виконавчої влади
- б. центральним органом законодавчої влади
- в. регіональним органом виконавчої влади
- г. дорадчим органом Верховної Ради України

31. *Платник податку – це:*

- а. фізична або юридична особа, яка згідно з чинним законодавством зобов'язана сплачувати податки
- б. фізична особа, яка згідно з чинним законодавством зобов'язана сплачувати податки
- в. фізична або юридична особа, яка згідно з чинним законодавством бажає сплачувати податки
- г. фізична або юридична особа, яка згідно з чинним законодавством не зобов'язана сплачувати податки, але добровільно їх сплачує

32. *Платники податків зобов'язані:*

- а. вести в установленому порядку облік доходів і витрат, складати звітність, що стосується обчислення і сплати податків та зборів
- б. подавати державним податковим органам інформацію про суми

коштів не сплачених до бюджету в зв'язку з отриманням податкових пільг

в. одержувати та ознайомлюватися з актами перевірок, проведених державними податковими органами

г. оскаржувати у встановленому законом порядку рішення державних податкових органів та дії їх посадових осіб

33. Платники податків зобов'язані:

а. сплачувати належні суми податків і зборів у встановлені законами терміни

б. одержувати та ознайомлюватися з актами перевірок, проведених державними податковими органами

в. оскаржувати у встановленому законом порядку рішення державних податкових органів та дії їх посадових осіб

г. одержувати відстрочення сплати податків

34. Платники податків мають право:

а. оскаржувати у встановленому порядку дії (бездіяльність) контролюючих органів

б. вести облік доходів і витрат, складати фінансову звітність, зберігати її визначений законом термін

в. сплачувати належні суми податків і зборів у встановлені законами терміни

г. всі відповіді вірні

35. Платники податків мають право:

а. безоплатно отримувати в органах державної податкової служби інформацію про податки та збори

б. вести бухгалтерський облік, складати фінансову звітність, зберігати її визначений законом термін

в. сплачувати належні суми податків і зборів у встановлені законами терміни

г. допускати посадових осіб контролюючого органу під час проведення ними перевірок до обстеження приміщень, що використовуються для одержання доходів

36. Податкова вимога – це:

а. письмова вимога органу державної податкової служби до платника податків щодо погашення суми податкового боргу

б. письмова вимога платника до органу державної податкової служби щодо нарахування йому сум податків і зборів

в. письмова або усна вимога платника до органу державної податкової служби щодо нарахування йому сум податків і зборів

г. письмова або усна вимога органу державної податкової служби до платника податків щодо погашення суми податкового боргу

37. Податкова застава – це:

- а. спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання і пені, не сплачених таким платником у визначений строк
- б. спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання і пені, не сплачених таким платником чи його контрагентами у визначений строк
- в. сплата платником податків грошового зобов'язання і пені, не сплачених таким платником чи його контрагентами у визначений строк
- г. сплата платником податків грошового зобов'язання і пені, не сплачених таким платником у визначений строк

38. Адміністрування податків – це:

- а. діяльність держави у сферах запровадження, правового регламентування та організації справляння податків та податкових платежів, які виступають знаряддям розподілу та перерозподілу частини валового внутрішнього продукту та формування централізованих фондів грошових ресурсів держави
- б. сукупність податків, зборів та інших платежів до бюджетів і державних цільових фондів; принципів, форм і методів їх установа, зміни чи відміни; дій, які забезпечують їх сплату, контроль і відповідальність за порушення податкового законодавства
- в. система податкових органів
- г. сукупність взаємопов'язаних управлінських процедур, операцій та функцій прикладного характеру, які здійснюються органами виконавчої влади в безперервному циклічному процесі реалізації податкової політики держави з метою забезпечення мобілізації податків і податкових платежів до централізованих фондів грошових коштів держави та органів місцевого самоврядування

39. Суб'єктами адміністрування податків є:

- а. податкові органи
- б. митні органи
- в. податкові та митні органи
- г. податкові, митні органи та органи Держказначейства

40. З метою централізації обліку платників податків ДПС України веде:

- а. Єдиний банк юридичних осіб і Державний реєстр фізичних осіб
- б. Реєстр великих платників податків і Реєстр юридичних осіб
- в. Реєстр платників податків і Єдиний банк фізичних осіб
- г. Державний реєстр фізичних осіб і Реєстр платників податків

41. Ставка податку на додану вартість становить:

- а. 10%, 18%, 9%, 11%
- б. 22% 16%, 17%, 4%

- в. 0%, 20%, 7%, 14%
- г. 5%, 20%, 7%

42. Сума, на яку платник податку має право зменшити податкове зобов'язання:

- а. бюджетне відшкодування
- б. податковий кредит
- в. податкове зобов'язання
- г. правильної відповіді немає

43. Сума ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, визначається як:

- а. різниця між податковим кредитом та податковими зобов'язаннями
- б. різниця між податковими зобов'язаннями та податковим кредитом
- в. сума податкових зобов'язань та податкового кредиту
- г. правильної відповіді немає

44. Підставою для отримання бюджетного відшкодування по ПДВ є дані:

- а. податкової декларації
- б. податкової накладної
- в. балансу підприємства
- г. первинних документів

45. ПДВ є видом:

- а. прямих податків
- б. універсальних акцизів
- в. специфічних акцизів
- г. правильної відповіді немає

46. Податковий кредит – це:

- а. сума ПДВ, сплачена платником податку у зв'язку з придбанням товарів
- б. сума ПДВ, одержана (нарахована) при купівлі товарів
- в. період, за який платник податку зобов'язаний проводити розрахунки податку та сплачувати його до бюджету
- г. сума ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету

47. Податкове зобов'язання – це:

- а. сума ПДВ, сплачена платником податку у зв'язку з придбанням товарів
- б. сума ПДВ, одержана (нарахована) при купівлі товарів
- в. період, за який платник податку зобов'язаний проводити розрахунки податку та сплачувати його до бюджету
- г. сума ПДВ, що підлягає відшкодування з бюджету

48. Податковим періодом для ПДВ є:

- а. квартал і місяць
- б. квартал
- в. рік
- г. місяць

49. Податок на додану вартість (ПДВ) - це:

- а. основна сучасна форма універсального акцизу, котрий встановлюється щодо знову створеної вартості в даного платника, що включає фонд заробітної плати
- б. універсальний акциз, котрий встановлюється щодо знову створеної вартості в даного платника і у яку не входить фонд заробітної плати
- в. специфічний акциз, котрий встановлюється щодо знову створеної вартості у платника
- г. універсальний акциз, котрий встановлюється щодо знову створеної вартості в даного платника

50. Платниками податку щодо ПДВ - є:

- а. тільки юридичні особи
- б. тільки фізичні особи
- в. тільки іноземні юридичні і фізичні особи
- г. юридичні та фізичні особи

51. Акцизний податок – це:

- а. податок на високорентабельні товари
- б. специфічний акциз
- в. непрямий податок
- г. всі відповіді вірні

52. Які функції виконує акцизний податок?

- а. нейтральний канал надходження грошових коштів у бюджет
- б. інструмент регулювання виробництва
- в. інструмент контролю за споживанням
- г. всі відповіді вірні

53. Платниками акцизного податку є:

- а. виробники підакцизних товарів
- б. юридичні особи
- в. замовники підакцизних товарів
- г. фізичні особи

54. Об'єктами оподаткування акцизного податку є:

- а. обороти з реалізації вироблених в Україні підакцизних товарів
- б. вартість підакцизних товарів, виготовлених вітчизняними виробниками на давальницьких умовах

- в. контрактна вартість підакцизних товарів
- г. контрактна вартість підакцизних товарів виготовлених товарів в Україні

55. *Марка акцизного податку:*

- а. підтверджує сплату акцизного податку
- б. є спеціальним знаком імпортованих товарів
- в. є різновидом податкового векселя
- г. вірної відповіді не має

56. *До переліку підакцизних товарів не входить:*

- а. вина марочні
- б. цигарки без фільтру
- в. емальований посуд
- г. правильної відповіді немає

57. *Лікєро-горілочаний завод отримує від постачальників спирт не денатурований для переробки. Він зобов'язаний видати податковому органу:*

- а. розрахунок по акцизному податку
- б. податковий вексель, що підтверджує його зобов'язання, як платника податку
- в. платіжні документи, що підтверджують дану обороту
- г. податкову декларацію

58. *За яким курсом НБУ розраховується плата акцизного податку:*

- а. що діє на перший день кварталу, в якому здійснюється реалізація підакцизного товару
- б. на останній робочий день кварталу, в якому відбулась реалізація
- в. на день здійснення такої операції
- г. на наступний робочий день після здійснення операції

59. *Як сплачується акцизний податок, обчислений у ЄВРО, з товарів, що імпортуються в Україну?*

- а. у валюті України за обмінним курсом НБУ на день подання ВМД
- б. у валюті України за обмінним курсом НБУ на останній робочий день звітного кварталу
- в. у валюті України за обмінним курсом НБУ на перший день кварталу, в якому здійснюється реалізація товару
- г. у гривнях за курсом НБУ на початок звітного місяця

60. *Специфічні акцизи це:*

- а. вид непрямих податків, що встановлюється державою з метою обліку імпортованих товарів в умовах вільної зовнішньої торгівлі
- б. вид непрямих податків, що встановлюються для окремих товарів за окремими ставками

в. вид непрямих податків, що встановлюються для окремих товарів за окремими ставками в залежності від величини прибутку

г. вид непрямих податків, що встановлюється державою з метою обліку імпортованих товарів

61. Мито – це:

- а. непрямий податок
- б. податок, що справляється з товарів, які вивозяться з України
- в. податок на імпорт
- г. всі відповіді вірні

62. В Україні застосовують такі види мита:

- а. адвалерне
- б. комбіноване
- в. специфічне
- г. всі відповіді вірні

63. Митні ставки бувають:

- д. повні
- е. підвищені
- ж. преференційні
- з. каральні

64. Мито сплачується:

- а. під час перетину митного кордону
- б. під час оприбуткування товарно-матеріальних цінностей
- в. під час продажу товарів
- г. всі відповіді вірні

65. Нарахування та справляння податку на додану вартість при митному оформленні предметів відбувається:

- а. одночасно при митному оформленні товарів
- б. після сплати митного збору
- в. перед оформленням вантажно-митної декларації
- г. при сплаті митних платежів

66. Порядок нарахування та сплати ввізного мита здійснюється на основі:

- а. платіжних доручень
- б. вантажно-митної декларації
- в. податкової накладної
- г. податкової декларації

67. Специфічне мито це –

- а. вид мита, рівень ставок якого вищий у порівнянні зі звичайним

МИТОМ

- б. мито, що обчислюється у твердій грошовій сумі
- в. мито, що стягується митницями при надходженні товарів на внутрішній ринок
- г. нараховується у встановленому грошовому розмірі на одиницю товарів та інших предметів, які обкладаються митом

68. Компенсаційне мито це ...

- а. мито, що стягується зверх звичайного мита з метою зниження конкурентоспроможності імпортованого товару
- б. мито, що нараховується у встановленій грошовій сумі
- в. пільгове мито для створення особливо сприятливих умов імпорту
- г. встановлюється у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом субсидованого імпорту, яке заподіює шкоду національному товаровиробнику

69. Антидемпінгове мито - це:

- а. мито, що обчислюється у твердій грошовій сумі
- б. встановлюється у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом демпінгу, яке заподіює шкоду національному товаровиробнику
- в. встановлюється у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом субсидованого імпорту, яке заподіює шкоду національному товаровиробнику
- г. мито, що стягується зверх звичайного мита з метою зниження конкурентоспроможності імпортованого товару

70. Митний тариф України – це систематизований перелік ставок:

- а. непрямих податків, що діють в Україні
- б. ввізного мита
- в. платежів за виконання митних формальностей
- г. мита і акцизного податку

71. Дохід підприємства визнається:

- а. під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу
- б. при визначенні різниці в ціні
- в. дохід, отриманий від реалізації продукції
- г. дохід, отриманий від позареалізаційних операцій

72. Податок на прибуток є:

- а. непрямим
- б. цільовим
- в. прямим
- г. ресурсним

73. *Витратами звітнього періоду визнаються:*

- а. матеріальні та трудові витрати
- б. матеріальні витрати на оплату
- в. фінансові ресурси, матеріальні запаси та затрати праці
- г. зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства

74. *Датою збільшення витрат вважається .*

- а. дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається перша з подій: або дата списання коштів з банківських рахунків платника на оплату товарів, або дата оприбуткування платником товарів (робіт, послуг)
- б. дата придбання кредитних дебетових карток
- в. дата здійснення заключної операції
- г. дата фактичного отримання платником результатів робіт (послуг)

75. *Податковим періодом по податку на прибуток підприємств є:*

- а. півріччя, 9 місяців, рік
- б. місяць, декади, півріччя, рік
- в. квартал, півріччя, три квартали, рік
- г. рік, місяць, квартал

76. *Об'єктом оподаткування податку на прибуток є:*

- а. відпускна ціна
- б. валовий прибуток
- в. прибуток, який визначається шляхом коригування фінансового результату, визначеного відповідно до положень бухгалтерського обліку, на податкові різниці
- г. роздрібна ціна

77. *Ставка податку на прибуток підприємств становить:*

- а. 21%
- б. 18%
- в. 19%
- г. 23%

78. *Податок на прибуток сплачується до бюджету не пізніше:*

- а. 15 числа місяця, наступного за звітним місяцем
- б. 20 числа місяця, наступного за звітним кварталом
- в. 25 числа кожного місяця
- г. останньої декади року

79. *Потреби, не пов'язані з веденням господарської діяльності до складу витрат:*

- а. включаються

- б. не включаються
- в. за рішенням керівництва
- г. включаються відповідно до бухгалтерських документів

80. Чи включають до складу витрат суми коштів, віднесених віднесених на політшення основних фондів:

- а. так, в межах встановленого ліміту
- б. ні
- в. інколи, в межах встановленого ліміту
- г. так

81. Об'єктом оподаткування громадян, які мають постійне місце проживання в Україні, є:

- а. сукупний оподатковуваний дохід отриманий із різних джерел з походженням його з території України
- б. дохід, отриманий із джерел в Україні, премії та допомоги
- в. дохід, отриманий в натуральній формі
- г. дохід, отриманий в формі заробітної плати

82. Сума, на яку платник податку має право зменшити річне податкове зобов'язання:

- а. бюджетне відшкодування
- б. податковий знижка
- в. правильної відповіді немає
- г. податковий кредит

83. Чи входять суми сплачуваних страхових платежів до розрахунку суми податкової знижки громадянина?

- а. так, у повному розмірі
- б. ні
- в. так, у розмірі 50 %
- г. так, у розмірі 80 %

84. Ставка податку з доходів фізичних осіб становить ...

- а. 13%
- б. 18%
- в. 30% від суми, що залишилися після зменшення заробітної плати на суму неоподаткованого мінімуму доходу громадян
- г. 20%

85. Об'єктом оподаткування у громадян, які не мають постійного місця проживання в Україні, є:

- а. сукупний оподатковуваний дохід за календарний місяць
- б. сукупний оподатковуваний дохід за календарний рік
- в. дохід, отриманий лише з джерел України
- г. дохід, отриманий за межами України

86. Платниками податку з доходів фізичних осіб є:

- а. фізичні та юридичні особи
- б. громадяни України, які мають постійне місце проживання в Україні
- в. громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства як ті, що мають, так і ті, що не мають постійного місця проживання в Україні
- г. юридичні особи

87. Дохід, за основним місцем роботи оподатковується:

- а. за прогресивною шкалою ставок
- б. за ставкою 18%
- в. не оподатковується
- г. за ставкою 20%

88. Доходи, одержані в натуральній формі, до сукупного оподаткованого доходу зараховуються:

- а. за державними цінами
- б. за вільними ринковими цінами
- в. за обліковими цінами
- г. за фактичними цінами

89. Чи включають до сукупного оподаткованого доходу суму, отриману громадянином від своїх збережень на поточному (депозитному) рахунку:

- а. так, у повному обсязі
- б. ні, в повному обсязі
- в. лише нарощену суму
- г. в окремих випадках так, а в окремих – ні

90. Для організації діяльності підприємства громадянин здав у оренду підприємцю квартиру. Як оподаткуватимуться доходи від такої оренди:

- а. сума оренди буде включена до місячного сукупного доходу відповідно до договору оренди
- б. сума оренди буде включена до квартального оподаткованого доходу
- в. сума оренди буде включена до річного оподаткованого доходу
- г. сума оренди не буде включена до оподаткованого доходу громадянина

91. На скільки груп поділяються суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності:

- а. 2
- б. 4
- в. 6
- г. 8

92. За якою ставкою оподатковуються платники єдиного податку першої групи - фізичні особи:

- а. у межах від 1 до 10 відсотків розміру мінімальної заробітної плати
- б. у межах від 2 до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати
- в. у межах від 4 до 25 відсотків розміру мінімальної заробітної плати
- г. у межах від 3 до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати

93. За якою ставкою оподатковуються платники єдиного податку другої групи - фізичні особи:

- а. у межах від 1 до 10 відсотків розміру мінімальної заробітної плати
- б. у межах від 2 до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати
- в. у межах від 4 до 25 відсотків розміру мінімальної заробітної плати
- г. у межах від 3 до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати

94. Податковий (звітний) період для платників єдиного податку першої групи є:

- а. календарний рік
- б. календарний квартал
- в. календарний місяць
- г. календарні місяць і квартал

95. Податковий (звітний) період для платників єдиного податку другої - шостої груп є:

- а. календарний рік
- б. календарний квартал
- в. календарний місяць
- г. календарні місяць і квартал

96. Які фактори впливають на величину єдиного податку з суб'єктів малого підприємництва (фізичних осіб)?

- а. сума балансового прибутку
- б. сума виручки від реалізації продукції
- в. обсяг реалізації продукції
- г. вид діяльності фізичної особи

97. Назвіть об'єкт оподаткування, що використовується для обчислення єдиного податку для суб'єктів господарювання (юридичних осіб).

- а. отриманий балансовий прибуток підприємства
- б. сума виплаченої заробітної плати
- в. обсяг виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)
- г. обсяг прибутку від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

98. Як впливають місцеві податки і збори на показники фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання?

- а. збільшують собівартість продукції

- б. зменшують виручку від реалізації продукції, послуг
- в. підвищують рентабельність виробництва
- г. поліпшують якість продукції

99. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності передбачає поділ платників єдиного податку на:

- а. дві групи
- б. три групи
- в. чотири групи
- г. п'ять груп

100. Платником єдиного податку четвертої групи може бути зареєстровано лише:

- а. фізичну особу-підприємця, який здійснює виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках
- б. фізичну особу-підприємця, який здійснює надання побутових послуг населенню
- в. юридичну особу – суб'єкта господарювання будь-якої організаційно-правової форми
- г. сільськогосподарського товаровиробника

101. Яке головне призначення місцевих податків і зборів?

- а. регулювання розвитку промисловості та послуг на місцевому рівні
- б. підтримка вітчизняних виробів
- в. наповнення дохідної частини місцевих бюджетів
- г. підвищення якості комунальних послуг

102. Як впливають місцеві податки і збори на показники фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання?

- а. збільшують собівартість продукції
- б. зменшують виручку від реалізації продукції, послуг
- в. підвищують рентабельність виробництва
- г. поліпшують якість продукції

103. Визначте податок, яким операції з нерухомістю потенційно не оподатковуються

- а. акцизний податок.
- б. податок на додану вартість
- в. державне мито
- г. податок на прибуток підприємств

104. Платниками туристичного збору є:

- а. платниками збору є громадяни, та отримують послуги з тимчасового проживання із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк

б. платниками збору є громадяни, та отримують послуги з постійної оренди житла із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк

в. платниками збору є громадяни, та отримують послуги з тимчасового проживання із зобов'язанням залишити місце перебування за 10 днів

г. правильної відповіді не має

105. До місцевих податків не належать:

а. податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

б. єдиний податок

в. плата за землю

г. всі відповіді вірні

106. До місцевих зборів належать:

а. збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності

б. збір за місця для паркування транспортних засобів

в. туристичний збір

г. всі відповіді вірні

107. Платниками податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки є:

а. платниками податку є фізичні які є власниками об'єктів житлової нерухомості

б. платниками податку є фізичні та юридичні особи, які є власниками об'єктів житлової нерухомості

в. платниками податку є юридичні особи, які є власниками об'єктів житлової нерухомості

г. платниками податку є нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової нерухомості

108. Об'єктом оподаткування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки є:

а. гуртожитки

б. садовий або дачний будинки

в. будівлі дитячих будинків сімейного типу

г. об'єкт житлової нерухомості

109. Платники збору за місця для паркування транспортних засобів є:

а. юридичні особи, фізичні особи – підприємці, організують та провадять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів

б. юридичні особи, які організують та провадять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів

в. фізичні особи, які організують та провадять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів

г. вірної відповіді не має

110. Об'єкт оподаткування збором за місяця для паркування транспортних засобів є:

а. земельна ділянка, яка є приватною власністю і слугує для забезпечення паркування транспортних засобів

б. земельна ділянка, яка спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів

в. земельна ділянка, яка не належить до комунальної власності і спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів

г. правильної відповіді не має

111. Об'єктом оподаткування збору за спеціальне використання лісових ресурсів є:

а. деревина, заготовлена в порядку рубок головного користування

б. висота дерев

в. трав'яний покрив

г. правильної відповіді не має

112. Платники збору за спеціальне використання води є:

а. водокористувачі, які використовують воду, отриману шляхом забору води з водних об'єктів для сільськогосподарського призначення

б. водокористувачі, які використовують воду, отриману шляхом забору води з водних об'єктів

в. водокористувачі, які використовують воду, отриману шляхом промислової переробки

г. правильної відповіді не має

113. Об'єктом оподаткування збором за спеціальне використання води є:

а. фактичний обсяг води, що використовується для потреб населення

б. фактичний обсяг води, що використовується промисловими підприємствами

в. фактичний обсяг води, який використовують водокористувачі

г. правильної відповіді не має

114. Платниками екологічного податку є:

а. платниками податку є суб'єкти господарювання, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення

б. платниками податку є суб'єкти господарювання, що здійснюють скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти

в. платниками податку є суб'єкти господарювання, що здійснюють утворення радіоактивних відходів

г. всі відповіді вірні

115. Об'єктом оподаткування екологічним податком є:

а. обсяги та види забруднюючих речовин, які викидаються в

атмосферне повітря стаціонарними джерелами

б. обсяги та види забруднюючих речовин, які скидаються безпосередньо у водні об'єкти

в. обсяги та види (класи) відходів, що розміщуються у спеціально відведених для цього місцях

г. всі відповіді вірні

116. Платники плати за користування надрами для видобування корисних копалин є:

а. суб'єкти господарювання, які мають у власності земельні ділянки

б. суб'єкти господарювання, які набули права користування об'єктом надр

в. суб'єкти господарювання, які володіють ділянками, де є поклади корисних копалин

г. всі відповіді вірні

117. До об'єкта оподаткування плати за користування надрами належать

а. обсяг корисних копалини, видобутої з надр на території України

б. обсяг корисних копалин, видобутої з відходів гірничодобувного виробництва

в. обсяг погашених запасів корисних копалин

г. всі відповіді вірні

118. Базовий податковий період зі сплати екологічного податку:

а. півріччя

б. рік

в. календарний квартал

г. 9 місяців

119. Рентну плату за спеціальне використання води та за спеціальне використання води для потреб гідроенергетики і рибництва обчислюють:

а. водокористувачі самостійно

б. контролюючі органи

в. місцеві органи виконавчої влади

г. державна податкова служба

120. Об'єктом оподаткування рентною платою за користування радіочастотним ресурсом України є:

а. діапазон радіочастот

б. ширина смуги радіочастот

в. вид радіо зв'язку

г. довжина смуги радіочастот

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ СТАНУ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється за такими рівнями і критеріями:

Бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка
90 – 100	Здобувач демонструє бездоганні, повні і міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно і обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Має знання сучасних технологій та методи розрахунків даної дисципліни. Під час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включається в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення з 100- бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосуються дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, або здобувач проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни. Власні пропозиції с здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання які він отримав при вивчення інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносять до дисципліни яка вивчається.	Відмінно (А)
82-89	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Може самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків даної дисципліни. При виконанні контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпне пояснення.	Достатній Забезпечує здобувач у самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюється порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни.	Добре (В)
74-81	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань. Помилки у відповідях не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре (С)
64-73	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, що передбачений програмою дисципліни та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішення. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно (D)

60-63	Здобувач має певні знання, передбачені програмою дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни. Виконання практичних контрольних завдань значно формалізовано: відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимий у всіх складових програми дисципліни	Задовільно (E)
35-59	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчання дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутня.	Низький Не забезпечує реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання (F)
0-34	Здобувач повністю не виконав вимог програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними.	Незадовільний Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслив мету та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (FX)

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота														Залік	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2										
T1	T2	T3	T4	МКР	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	МКР	30	100
4	4	4	4	11	4	4	4	4	4	4	4	4	11		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Андрущенко В., Тучак Т. Податкова система: навч. посіб. Київ.: Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
2. Біляк Ю. В., Тітенко З. М. Податкова система : навч. посіб. / Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ: НУБіП України, 2021. 633 с.
3. Варналій З. С., Романюк М. В. Податкова система : підручн. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Знання України, 2019. 567 с.
4. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
5. Податкова система: навч. посіб. / Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019 402 с.
6. Податкова система: навч. посіб. / Іванов Ю.Б., Тищенко В.Ф., Найденко О.Є. та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с.
7. Податковий кодекс України: Закон України від 02 грудн. 2010 р. №2755–VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
8. Томнюк Т. Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

Допоміжна

1. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 209 с.
2. Богріновцева Л.М., Венгуренко Т.Г. Особливості адміністрування податків у страхових компаніях. *Модернізація податкової та митної політики в інституціональному забезпеченні розвитку економіки України* : монографія / К. О. Ващенко, П. В. Пашко, С. В. Онишко та ін. ; за наук. ред. д.е.н., проф. П. В. Пашка, д.е.н., проф. С. В. Онишко. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. С. 364-376
3. Богріновцева Л.М., Венгуренко Т.Г. Реалізація податкового потенціалу страхових компаній в Україні. *Податковий потенціал фінансових та нефінансових корпорацій України*: монографія / С.В. Онишко, Ю.М. Коваленко, І.І. Чуницька та ін.; за наук. ред. д.е.н., професора С.В. Онишко. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. С. 195-201
4. Богріновцева Л.М., Кобзар І.А. Проблеми та перспективи розвитку сучасної податкової системи України. *Фінансові механізми сталого розвитку України в умовах сучасних викликів*: матеріали Міжнар. наук.-практ. студ. конф., 17 травн. 2019 р. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. С. 278-281
5. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08 липн. 2010р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
6. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: навч. курс. Київ: Акцент ПП. 2018. 464 с.

7. Карпенко В.В., Колодяжна Т.В. Податкова система : навч. посіб. Харків : Лідер, 2018. 273 с.
8. Коваленко Ю.М., Богріновцева Л.М., Вергелюк Ю.Ю. Концепти нарощування і реалізації податкового потенціалу фінансових корпорацій. *Податковий потенціал фінансових та нефінансових корпорацій України*: монографія / С.В. Онишко, Ю.М. Коваленко, І.І. Чуницька та ін.; за наук. ред. д.е.н., професора С.В. Онишко. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. С. 248-258
9. Митний кодекс України: Закон України від 13 берез. 2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
10. Непран А. В., Тимченко І. Є., Левчук О. М. Податкова система: практикум. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2019. 255 с.
11. Основи оподаткування: навч. посіб. / авт. кол.: В. Л. Андрущенко , Ю. В. Панура, К. І. Швабій та ін.; за заг. ред. д.е.н, проф. В. Л. Андрущенко; Ун-т ДФС України. Ірпінь, 2019. 134 с.
12. Податкова система : навч. посіб. / В. І. Аранчій та ін. Полтава : Укрпромторгсервіс, 2018. 361 с.
13. Положення про Державну податкову службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 6 берез. 2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n15>
14. Становлення та розвиток податкової системи України : монографія / М. Г. Волощук та ін.; Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т, Голов. упр. держ. податк. служби України у Закарпат. обл., Місц. осередок ГО «Всеукр. асоц. ветеранів ДПС України» Закарпат. обл. Ужгород : Вид-во Олександрри Гаркуші, 2021. 169 с.
15. Трансформаційні процеси у податковій системі України: монографія / І. С. Волохова та ін.; за ред. д-ра екон. наук І. С. Волохової ; Одес. нац. екон. ун-т. Одеса : Атлант, 2018. 382 с.
16. Юрчишена Л. В. Податкова система: навч.-метод. посіб. для самост. роботи студентів та контролю якості засвоєння навч. матеріалу з дисципліни. Вінниця, 2018. 230 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Державної митної служби. URL: <https://customs.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державної податкової служби. URL: <https://tax.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Урядового порталу. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.